

Účetnictví

Daně

Právo

**Dotace a investiční
pobídky**

dReport: Únor 2021

Zalistujte si v pravidelném přehledu daňových, právních a účetních novinek, získajte nové informace z oblasti dotací a investičních pobídek.

Daně

**Dotace a investiční
pobídky**

dReport: Únor 2021

Zalistujte si v pravidelném přehledu novinek z daní, dotací a investičních pobídek.

V jaké lhůtě podat daňové přiznání k dani z příjmů za rok 2020?

S příchodem nového roku nastává období účetních závěrek a přípravy daňového přiznání k dani z příjmů za uplynulé kalendářní zdaňovací období. V letošním roce je třeba věnovat lhůtě pro podání daňového přiznání větší pozornost, protože novela daňového řádu s účinností od 1. ledna 2021 podstatně přeformulovala dosavadní pravidla. Podle přechodných ustanovení a informace Finanční správy ČR se totiž nová pravidla aplikují již na zdaňovací období roku 2020.

Základní lhůta pro všechny

Základní lhůta pro podání daňového přiznání za zdaňovací období, které činí nejméně 12 měsíců, zůstává i po novele tříměsíční a počítá se ode dne následujícího po skončení zdaňovacího období. Pro daňové přiznání za zdaňovací období roku 2020 je tak základní lhůtou pro jeho podání 1. duben 2021. Nově se základní lhůta vztahuje na všechny poplatníky, kteří nemají povinnost zpracovat auditovanou účetní závěrku (např. i na stále provozovny). Možnost podat daňové přiznání prostřednictvím poradce až 1. července tím ale dotčena není.

Dva druhy prodloužené lhůty

I nadále je možné podat daňové přiznání ve lhůtě delší, než je lhůta základní, zde již ale pravidla doznala změn. Především daňový řád umožňuje podat daňové přiznání ve dvou prodloužených lhůtách, a to ve lhůtě čtyřměsíční a ve lhůtě šestiměsíční. Pokud poplatník splní podmínky pro prodloužení, pak k prodloužení lhůty pro podání daňového přiznání do 3. května 2021 (nejbližší následující pracovní den po 1. květnu 2021), resp. 1. července 2021 dojde automaticky ze zákona.

• Prodloužená čtyřměsíční lhůta

Podmínky pro automatické prodloužení základní lhůty na 4 měsíce jsou dvě:

- daňové přiznání nebylo podáno v základní lhůtě, tj. do 1. dubna 2021, a zároveň
- daňové přiznání bylo následně podáno elektronicky.

Poplatník se zřízenou datovou schránkou si tak prakticky může vybrat, zda podá daňové přiznání ve lhůtě do 1. dubna 2021, nebo až ve lhůtě do 3. května 2021. V případě, že si pro podání daňového přiznání zvolí delší lhůtu, musí dodržet elektronickou formu podání. Pokud by poplatník daňové přiznání nepodal elektronicky, k prodloužení lhůty by nedošlo, tudíž podání daňového přiznání např. poštou dne 3. května 2021 by bylo posuzováno jako opožděné.

• Prodloužená šestiměsíční lhůta

Podmínky pro automatické prodloužení základní lhůty na 6 měsíců jsou dvě:

- daňové přiznání nebylo podáno v základní lhůtě, tj. do 1. dubna 2021, a zároveň
- následně daňové přiznání podal daňový poradce nebo advokát („poradce“).

Poplatník, který se nechá zastoupit poradcem, tak má k podání daňového přiznání i nadále lhůtu do 1. července 2021. Avšak je třeba si dát pozor na to, kdy poradce daňové přiznání ve skutečnosti podá. Pokud by bylo podáno do 1. dubna 2021, pak prodloužení lhůty na 6 měsíců nenastane, protože daňové přiznání bylo podáno v základní lhůtě. Nově již není povinnost doručit správci daně do 1. dubna plnou moc udělenou daňovému poradci pro podání daňového přiznání a postačí tuto plnou moc doručit ideálně s daňovým přiznáním.

Poplatník, který má povinnost zpracovat auditovanou účetní závěrku, má lhůtu pro podání daňového přiznání vždy šestiměsíční bez ohledu na to, kdy daňové přiznání podá.

Prodloužení lhůty na základě individuální žádosti

I po novele daňového řádu může poplatník požádat správce daně o individuální prodloužení lhůty pro podání daňového přiznání, a to až o 3 měsíce. V případě zahraničních příjmů může správce daně lhůtu pro podání daňového přiznání prodloužit až na 10 měsíců, tj. do 1. listopadu 2021. Kromě důvodů pro prodloužení lhůty však musí poplatník v takové žádosti nově uvést, zda hodlá využít zákonného prodloužení lhůty pro podání daňového přiznání. Je tomu tak proto, že správce daně dopředu neví, zda poplatníkovi vznikne povinnost podat daňové přiznání v základní lhůtě, nebo ve lhůtě čtyřměsíční, resp. šestiměsíční.

Jaké dopady má délka lhůty pro podání daňového přiznání?

Skutečnost, zda došlo ke splnění podmínek k prodloužení lhůty pro podání daňového přiznání, nebo zda lhůta zůstává základní, je také významná pro určení správného data splatnosti daně (případně pro lhůtu pro vrácení přeplatku na dani). Právě lhůta pro podání daňového přiznání je zároveň lhůtou, ve které je třeba daňovou povinnost uhradit. Nová právní úprava tak poplatníkům umožňuje při zvažování lhůty a způsobu podání daňového přiznání zohlednit svou situaci.

Následky nedodržení lhůty pro podání daňového přiznání

Nevýhodou nové právní úpravy je určitá dočasná nejistota ohledně délky lhůty pro podání daňového přiznání, protože teprve až po podání daňového přiznání bude mít správce daně

postaveno najisto, v jaké lhůtě byl poplatník povinen daňové přiznání podat a daň uhradit. V případě, že daňové přiznání nebylo podáno včas, vystavuje se poplatník riziku pokuty za opožděné tvrzení daně. Pokud by i daň byla uhrazena opožděně, pak poplatníkovi vzniká povinnost uhradit správci daně úrok z prodlení.

Shrnutí

Poplatníci mají i v tomto roce možnost podat daňové přiznání prostřednictvím poradce až do 1. července 2021. Přitom již nemusí správci daně dopředu zasílat plnou moc udělenou poradci. Změny, které přinesla novela daňového řádu, navíc umožňují poplatníkům lépe zohlednit své potřeby. Zároveň však tyto změny skrývají i rizika, která mohou někteří poplatníci lehce přehlédnout. Je otázkou budoucnosti, jak Finanční správa ČR k omylům a chybám poplatníků nakonec přistoupí.

Alena Wágner Dugová
adugova@deloittece.com

Kateřina Devlin
kdevlin@deloittece.com

Náhrady mzdy jako (ne)uplatnitelný náklad v odpočtu na výzkum a vývoj

Celých pět let čekala odborná veřejnost na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ve věci (ne)uplatnitelnosti náhrady mzdy v podobě dovolené v rámci odčitatelné položky na výzkum a vývoj („VaV“). Daňoví poradci byli přesvědčeni o oprávněnosti zahrnutí tohoto nákladu, státní správa ho kategoricky odmítala. Na přelomu roku 2019 a 2020 byla dvěma rozsudky Nejvyššího správního soudu („NSS“) potvrzena oprávněnost zahrnutí tohoto nákladu. Na konci minulého roku rozeslalo Generální finanční ředitelství jednotlivým finančním úřadům metodický pokyn ke stanovení výše náhrad mezd. Co tento dokument přináší pro praxi a na co by si měli dát poplatníci pozor?

Tématu jsme se v minulosti věnovali například v článku [Z judikatury NSS: odpočet na výzkum a vývoj](#).

Metodický pokyn nejen že reaguje na oblast dovolených, které byly předmětem výše uvedených rozsudků, ale vyjadřuje se též k dalším náhradám mzdy, jako je např. státní svátek, darování krve či rodičovská dovolená. Pokyn obsahuje možný způsob výpočtu těchto náhrad, avšak připouští, že poplatník může postupovat i jiným způsobem. S určitostí deklaruje, že do odpočtu lze zahrnout pouze náhrady mzdy za výkon práce, k jejichž úhradě je zaměstnavatel povinen podle příslušného ustanovení zákona práce. Tím se vymezuje např. i proti okruhu náhrad, které zaměstnavatelé poskytují svým zaměstnancům na „dobrovolné“ bázi (např. oblíbené sick days). V další části pak přináší příklad možného výpočtu zahrnutí dovolených. Nutno podotknout, že v pokynu uvedená kalkulace vytváří celou řadu pochybností a otázek, a proto věříme, že tento způsob kalkulace nebude v praxi vyžadován a pokyn dozná v této části zásadních úprav. V následujících částech se vyjadřuje k dalším náhradám mzdy v podobě překážek v práci, ať už na straně zaměstnavatele, či zaměstnance. V některých vyjádřeních pak přináší ne příliš jednotný závěr, když stanovuje, že dané náhrady někdy lze a někdy nelze zahrnout, a uvádí, že konkrétní podmínky má posoudit správce daně individuálně.

Aktuální otázkou zde tedy nadále zůstává, jak budou konkrétní správci daně přistupovat k jednotlivým náhradám mezd v rámci své kontrolní činnosti. Pro úplnost považujeme za vhodné doplnit závěry z našich propočtů, které ukazují, že náhrady v podobě dovolených a státních svátků tvoří více než 10% navýšení odpočtů tvořených osobními náklady, a jedná se tak o významnou dodatečnou úsporu na dani poplatníků. Naopak podle zkušeností autorů tohoto článku tvoří ostatní typy náhrad v lepším případě nižší jednotky procent osobních nákladů, z pohledu státního rozpočtu jsou naprosto marginální oblastí a naopak jejich podrobná analýza může přinášet neefektivní administrativu navíc. Nadto u společností v režimu investičních pobídek vytváří povinnost se touto oblastí zabývat, jelikož zákon jasně stanoví, že „pobídkáři“ musí mimo jiné maximalizovat odpočet na výzkum a vývoj (a to včetně jednotlivých nákladových položek, náhrady mezd nevyjímaje).

Logicky se tak pro přístup státní správy nabízí uznávat osobní náklady v rovině hrubé mzdy a souvisejícího sociálního a zdravotního pojištění, které zaměstnavatel svým zaměstnancům bezpochyby vyplácí za odvedenou práci. Tento postup by jak pro poplatníky, tak pro správce daně představoval významné administrativní ulehčení.

Závěrem bychom rádi doporučili nepodceňovat oblast náhrad mezd, a ať již si odpočet připravujete vlastními silami, nebo ve spolupráci s externími poradci, tuto oblast dostatečně analyzovat. Vzhledem k tomu, že názor NSS je jasný, byla by určitě škoda veškeré náhrady mzdy z odpočtu vylučovat.

Kateřina Novotná
knovotna@deloittece.com

Jakub Vrkoč
jvrkoc@deloittece.com

Dlouho očekávaná informace GFR k implementaci směrnice ATAD byla zveřejněna

Směrnice rady EU 2016/1164 ze dne 12. července 2016 proti vyhýbání se daňovým povinnostem (ATAD) byla do české daňové legislativy implementována v roce 2019. Nová ustanovení zákona o daních z příjmů vyplývající z této směrnice, která dopadají na poplatníky daně z příjmů právnických osob a jejich stále provozovny, jsou nyní podrobněji řešena ve vydané [informaci Generálního finančního ředitelství](#).

Evropská směrnice ATAD vznikla v roce 2017 s cílem zvýšit úroveň ochrany daňového systému jednotlivých členských států a zamezit agresivnímu daňovému plánování. Implementace těchto pravidel nám do zákona o daních z příjmů přinesla nová ustanovení týkající se uznatelnosti nadměrných výpůjčních výdajů, zdanění při přemístění majetku bez změny vlastnictví, zdanění ovládané zahraniční společnosti a řešení důsledků rozdílné právní kvalifikace. Generální finanční ředitelství nyní vydalo informaci, kde formou častých dotazů a odpovědí objasňuje některé problematické body aplikace těchto ATAD pravidel.

Omezení uznatelnosti nadměrných výpůjčních výdajů

Podstatou tohoto pravidla je zabránit poplatníkům v umělém snižování základu daně formou nadměrného dluhového financování. Nadměrné výpůjční výdaje (tj. rozdíl mezi daňově uznatelnými výpůjčními výdaji a zdanitelnými výpůjčními příjmy) jsou tak součástí základu daně pouze do limitu 80 mil. Kč nebo 30 % daňového zisku před úrokem, zdaněním a odpisy. Zákon však umožňuje částky, o které byl zvýšen výsledek hospodaření v aktuálním zdaňovacím období, odečíst za daných podmínek od výsledku hospodaření v obdobích následujících, a to bez jakéhokoliv časového omezení.

Zveřejněná metodika mimo jiné vyjasnila nejčastěji diskutovanou otázku ohledně zahrnutí kurzových rozdílů do výpůjčních výdajů. Podle vyjádření GFR se do výpůjčních výdajů zahrnují kurzové rozdíly vzniklé v souvislosti se závazkem z titulu vybraných výpůjčních výdajů uvedených v zákoně, tedy typicky smluvních úroků. Kurzové rozdíly, které vznikají z titulu jistiny, se do výpůjčních výdajů nezahrnují. Tento výklad má tedy zásadní dopad na výpočet nadměrných výpůjčních výdajů u mnoha společností.

Zdanění při přemístění majetku bez změny vlastnictví (tzv. Exit Tax)

Cílem opatření Exit Tax je zabránit tomu, aby byl z České republiky vyvážen majetek, který by byl následně prodán v zahraničí, aniž by Česká republika měla právo na zdanění takového příjmu. Ustanovení pro přemístění majetku bez změny vlastnictví tak přináší fikci prodeje majetku sobě samému za tržní cenu. Poplatník tedy v momentě přemístění předmětný majetek zdaní za stejných podmínek, jako by jej fakticky prodal třetí straně, čímž si český stát zajistí zdanění příjmu z prodeje přemístovaného majetku.

Největší přínos vydané metodiky v této oblasti spatřujeme v tom, že potvrzuje postup při přeměnách a vkladech, který byl od počátku implementace předmětem častých diskusí. Pro aplikaci Exit Tax je

dle GFR podstatné, zda v rámci přeměny došlo ke změně vlastnictví, či nikoliv. Pokud v rámci přeměny nedojde ke změně vlastnictví přemístovaného majetku, bude za splnění dalších podmínek taková transakce podléhat Exit Tax. V případě, že v rámci přeměny dojde ke změně vlastnictví, nebude Exit Tax na takovou transakci aplikována. Vklad do obchodní korporace se přitom vždy považuje za změnu vlastnictví, a proto Exit Tax obecně nepodléhá.

Zdanění ovládaných zahraničních společností (tzv. CFC pravidla)

Smyslem této úpravy je zabránit účelovému vyvádění majetku, který generuje pasivní příjmy, do zahraničních společností umístěných ve státech s nízkým nebo nulovým zdaněním. Tyto „prázdné schránky“ nevykonávají žádnou jinou hospodářskou činnost a slouží pouze k umístění těchto pasivních příjmů do konkrétní jurisdikce s výhodným zdaněním. V případě naplnění zákonných podmínek vztahu ovládané a ovládající společnosti proto český zákon o daních z příjmů hledí na činnost ovládané zahraniční společnosti a nakládání s jejím majetkem, jako by byly uskutečňovány ovládající společností na území České republiky. Tím je dosaženo toho, že vybrané příjmy budou i přes toto účelové nastavení nadále zdaňovány na území České republiky.

V této oblasti je v informaci GFR popsán bližší postup, jak posuzovat jednotlivé podmínky pro splnění definice ovládané a ovládající společnosti, a poskytuje další metodiku v otázce stanovení zahrnovaných příjmů u ovládající společnosti.

Řešení v důsledku rozdílné právní kvalifikace (tzv. hybridní nesoulady)

Za hybridní nesoulad je obecně považována situace, kdy v důsledku odlišností právních řádů dvou a více jurisdikcí dojde k různému posouzení totožné právní skutečnosti (ať už entity, nebo finančního nástroje), které může vést k dvojímu odpočtu nákladů anebo k odpočtu nákladu v jednom státě, aniž by v druhém státě došlo ke zdanění odpovídajícího příjmu. Metodika doplňuje podrobnější popis k základním pojmům, jako je například „rozdílná právní kvalifikace“, a uvádí základní příklady hybridních nesouladů.

Problematika ustanovení, která přinesla směrnice ATAD, je velice komplexní a složitá. Při praktické implementaci narážíme na velmi složitou realizaci zákonných požadavků, doufejme tedy, že zveřejněná informace GFR je pouze začátek metodiky, která bude v této oblasti postupně následovat.

Marie Velflová
mvelflova@deloittece.com

Daniela Lůžková
dluzkova@deloittece.com

Další potvrzení výkladu Nejvyššího správního soudu k postoupení pohledávek z titulu smluvních sankcí

V květnu loňského roku jsme vás informovali o přelomovém rozsudku Nejvyššího správního soudu, kterým byla odmítnuta praxe finanční správy spočívající v nutnosti „dodanění“ hodnoty sankčních pohledávek při jejich postupování. V novém rozsudku Nejvyšší správní soud na tento rozsudek navazuje a podrobněji se vyjadřuje k pravidlům stanovení základu daně z příjmů v případě postoupení těchto pohledávek.

Režim postoupení pohledávek z titulu smluvních sankcí

Pro zdanění pohledávky z běžných obchodních vztahů a pohledávky z titulu smluvních sankcí platí v zákoně o daních z příjmů odlišný režim. Výnos zaúčtovaný v souvislosti se vznikem smluvní sankce se totiž zdaňuje až ve chvíli, kdy subjekt peněžní prostředky skutečně obdrží. Odlišnost způsobu zdanění se projevuje i při postoupení pohledávek, kdy v případě zániku sankční pohledávky jiným způsobem než jejím uhrazením je daňově posouzen odlišně od pohledávky běžné. Pro upřesnění dodejme, že u běžných pohledávek lze za splnění zákonných podmínek tvořit zákonné opravné položky, které ve výsledku snižují daňově neuznatelnou ztrátu z postoupení. V případě sankčních pohledávek je však tvorba zákonných opravných položek zákonem výslovně vyloučena.

Nadto způsob zdanění postoupených pohledávek z titulu smluvních sankcí (tj. z titulu smluvní pokuty, úroků a poplatků z prodlení, penále atd.) je dále odvislý od skutečnosti, zda pohledávka vznikla a byla postoupena v témže zdaňovacím období, či zda vznikla v období předcházejícím jejímu postoupení.

Způsob zdanění prvního případu, tj. případu pohledávek ze smluvních sankcí, které byly zaúčtovány do výnosů v témže zdaňovacím období, ve kterém byly postoupeny, nevzbuzuje další pochybnosti, neboť je zákonodárcem výslovně upraven, a to tak, že výsledek hospodaření se speciálně dle pravidel pro sankční pohledávky neupravuje.

Nejvyšší správní soud se v nedávném rozsudku věnoval situaci druhé, tj. otázce stanovení základu daně z příjmů v případě postoupení pohledávek ze smluvních sankcí, které byly v předchozích zdaňovacích obdobích položkami snižujícími výsledek hospodaření, tj. situaci, kdy je pohledávka postupována až v některém z období následujících po jejím vzniku. Jinými slovy, jedná se o stav, kdy ve zdaňovacím období vzniku pohledávky bylo zaúčtováno do výnosů, ale dlužná částka nebyla dlužníkem uhrazena, a proto se o tuto hodnotu snižuje výsledek hospodaření v souladu s § 23 odst. 3 písm. b) bod 1 zákona o daních z příjmů (neuhrazená pohledávka z titulu smluvních sankcí se nezdaňuje). A teprve v následujícím období dochází k postoupení.

Předmětnou situaci si lze nejlépe představit na příkladu převzatém i Nejvyšším správním soudem, kdy postupitel postoupí pohledávku ze smluvních pokut v rozvahové hodnotě 100 000 Kč za úplatu ve výši 1 000 Kč. Ztráta z postoupení bude v daném případě činit částku 99 000 Kč a o tuto hodnotu jakožto daňově neuznatelný náklad postupitel zvýší výsledek hospodaření, což je za určitých podmínek pravidlo obecně platné pro jakoukoliv pohledávku.

Předmětem sporu před Nejvyšším správním soudem byla otázka, zda má být následně zvýšen výsledek hospodaření ještě o celou rozvahovou hodnotu postoupené pohledávky (v našem případě 100 000 Kč), protože to je hodnota pohledávky, která nebyla díky speciálnímu daňovému režimu dosud zdaněna, anebo zda jej budeme zvyšovat jen o skutečný příjem z postoupení (v našem případě 1 000 Kč).

Dosavadní praxe finanční správy

Finanční správa doposud v případě výše uvedeného příkladu zastávala názor, že postupitel by měl za této situace zvýšit výsledek hospodaření ještě o celou rozvahovou hodnotu pohledávky (100 000 Kč). Zákon o daních z příjmů v § 23 odst. 3 písm. a) bod 6 totiž poplatníkovi odpouští dodanění hodnoty sankční pohledávky (tj. hodnoty, která nebyla kvůli absenci faktické úhrady dosud zdaněna), ale pouze za předpokladu, že byl o stejnou částku (tedy v našem případě o rozvahovou hodnotu pohledávky 100 000 Kč) zvýšen výsledek hospodaření z titulu daňově neuznatelného nákladu. A tuto podmínku dle finanční správy naše situace nespĺňuje, protože daňově neuznatelná ztráta z prodeje pohledávky činila pouhých 99 000 Kč.

Výklad dotčených ustanovení finanční správou tak v konečném důsledku vedl k tomu, že by byl ve výše uvedeném příkladu postupitel povinen v roce postoupení zvýšit výsledek hospodaření o 199 000 Kč, tj., o částku vyšší, než byla samotná jmenovitá hodnota pohledávky.

Výklad Nejvyššího správního soudu

Nejvyšší správní soud setrval na svém názoru, že zákon o daních z příjmů v případě sankčních pohledávek upřednostňuje skutečné příjmy před zaúčtovanými výnosy, tj. hotovostní princip. V případě zdanění pohledávek z titulu smluvních sankcí je tak nutné zohlednit skutečnost, že jejich úhrada je značně nejistá a ke zdanění by tak mělo docházet při jejich úhradě, pokud k ní dojde.

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud potvrdil, že zvýšení výsledku hospodaření podle § 23 odst. 3 písm. a) bodu 6 zákon o daních z příjmů je vyloučeno v rozsahu, v jakém již byl

výsledek hospodaření zvýšen podle bodu 2 téhož odstavce, tj. z titulu daňově neuznatelné ztráty z postoupení. Postupitel je tak v daném případě povinen výsledek hospodaření zvýšit pouze o částku odpovídající příjmu z postoupení pohledávek (1 000 Kč), který v součtu s daňově neuznatelnou ztrátou z titulu postoupení (99 000 Kč) dosáhne rozvahové hodnoty pohledávky (100 000 Kč).

Nejvyšší správní soud tedy dosavadní přístup finanční správy v této věci opět posoudil jako nesprávný. Pokud jste v minulých letech postupovali sankční pohledávku, je tak vhodné prověřit způsob jejího zdanění a zvážit možnost podání dodatečného daňového přiznání.

Jiřina Procházková
jprochazkova@deloittece.com

Marie Velflová
mvelflova@deloittece.com

Tomáš Klabouch
tklabouch@deloittece.com

Zakázkový vývoj a jeho uplatnitelnost v rámci odčitatelné položky na výzkum a vývoj

V srpnu 2020 vyšel ve Finančním zpravodaji velmi očekávaný Pokyn č. MF-17, který reagoval na novelu zákona o daních z příjmů v souvislosti s odčitatelnou položkou na výzkum a vývoj a mimo jiné se vyjadřuje i k otázce tolik diskutovaného zakázkového vývoje. Vedle toho byl ve Finančním, daňovém a účetním bulletinu publikován článek zástupkyně Generálního finančního ředitelství („GFR“), který se mimo jiné také zabýval otázkou zakázkového vývoje. Jak na tuto problematiku nahlížíme z hlediska praxe?

Výše zmíněný článek zástupkyně GFR reaguje na doplnění následující věty do Pokynu MF-17: „Uvedená kritéria pro odlišení výzkumu a vývoje od ostatních (příbuzných) činností mohou splňovat i aktivity vykonávané na základě smluvního vztahu (například na základě potvrzené objednávky či smlouvy).“ Žádné zákonné ustanovení neznemožňuje zakázkový vývoj uplatnit v rámci odčitatelné položky na výzkum a vývoj. Kritéria pro splnění **materiálních podmínek** pro uplatnění odpočtu zůstávají totožná pro zakázkový i „nezakázkový“ vývoj, tj. v činnostech musí být přítomnost ocenitelného prvku novosti a vyjasnění výzkumné nebo technické nejistoty.

Z podstaty věci a našich zkušeností neplatí, že by zakázkový vývoj uplatnitelný v rámci odpočtu byl v praxi něčím výjimečným. Na poplatníkově ale zůstává povinnost obhájení existence uvedených materiálních podmínek a prokázání, že se nejednalo jen o „běžné činnosti“. V tomto směru poplatníkům ne vždy pomáhá, že novost a nejistota nejsou legislativně definované. Řada poplatníků tak tuto situaci řeší objednávkou technického posouzení v rámci **znaleckého posudku**.

Zdálo by se tak, že poplatníci disponující odpovídajícím znaleckým posouzením mají otázku obhájení materiálních podmínek odpočtu zodpovězenou a zůstává jim „pouze“ prokázání splnění formálních podmínek. Jak ale zmiňuje i uvedený článek GFR a jak současně potvrzují naše praktické zkušenosti, celá řada znaleckých posudků se vyjadřuje k právním otázkám. Znalec mnohdy odpovídá na otázku, zda je odpočet správně uplatněn a zda výdaje zahrnuté do odpočtu jsou výdaji na výzkum a vývoj. Zde je nutné zdůraznit, že posouzení **právních otázek** je na správci daně, a nikoli na znalci. Judikaturou bylo potvrzeno, že správce daně není povinen akceptovat takto formulované závěry znaleckých posudků, viz např. rozsudek Krajského soudu v Ostravě: „Namítal-li žalovaný (zde: správce daně) znaleckému posudku, že se znalec sám vyjadřoval k otázce, zda se v tomto konkrétním případě jedná o vývoj či inovaci, krajský soud žalovanému přisvědčuje, že se jedná o právní otázku, jejíž zodpovězení znalci nepřísluší.“ Poplatník se tak snadno může dostat do situace, kdy si objednal mnohdy finančně nákladné vyhotovení znaleckého posudku (v horším případě jen nějaké odborné vyjádření či potvrzení), které mu ale v praxi nemusí být v ničem užitečné.

Kateřina Novotná
knovotna@deloittece.com

Jakub Vrkoč
jvrkoc@deloittece.com

Přehled novinek

Rozhodnutí o prominutí DPH u respirátorů

Ministryně financí rozhodnutím vydaným 1. 2. 2021 promíjí DPH u dodání respirátorů (například typu FFPII) dodaných v období mezi 3. 2. 2021 a 3. 4. 2021. Pozoruhodné na tomto prominutí je to, že je prezentováno jako povinně aplikovatelné a že není umožněn nárok na odpočet DPH těm zákazníkům, kterým jejich dodavatel dodá v daném období respirátory včetně DPH. Stejně tak pozoruhodná je představa ministryně financí, že u záloh na dodání respirátorů, které byly uhrazeny před 3. 2. 2021 a byly oprávněně zatíženy DPH, bude muset být DPH opravena. Tyto skutečnosti jsou takřka až znepokojivé, neboť textace aktuálního rozhodnutí odpovídá těm, která ministryně financí vydala v minulosti a u nichž takové principy dle veřejně publikovaného názoru Generálního finančního ředitelství neplatily.

Judikatura SDEU

V případě **C-288/19 Saarbrücken** posoudil Soudní dvůr EU poskytnutí osobního automobilu zaměstnavatelem jeho zaměstnanci pro soukromé účely jako nájem movité věci, pokud byla za takové plnění sjednána úplata. Naopak při bezúplatném poskytnutí se o nájem dle SDEU nejedná. Tento závěr by mohl mít vliv na určení místa plnění při zdaňování zaměstnaneckých benefitů.

V rámci rozhodnutí **C-655/19 LN** přišel Soudní dvůr EU se zcela novým konceptem, jak chápat vymáhání dlužných částek z pohledu DPH. Dovodil, že prodej majetku, který byl pořízen od dlužníka v rámci dražby, není v určitých případech vůbec předmětem DPH, protože věřitel se tím pouze snažil znovu doplnit svůj majetek a jednal tak jako osoba nepovinná k dani. Uvedené rozhodnutí by mohlo mít zásadní vliv na fungování leasingového trhu.

Ve stanovisku generálního advokáta k případu **C-4/20 ALTI** bylo posuzováno, zda příjemce plnění může ručit za DPH (a rovněž i za úroky, které byly poskytovateli doměřeny), jestliže poskytovatel takové plnění uvedl v přiznání, ale DPH neuhradil. Dle názoru generálního advokáta hypoteticky ručení existuje, ale je nezbytné rozlišovat, zda jde o ručení v situaci, kdy došlo k daňovému úniku, či nikoli, přitom pouhé nezaplacení přiznané daně za daňový únik nepovažuje. Ručení za úroky v případě společnosti ALTI by nepřipustil. Dále generální advokát zajímavým způsobem zhodnotil, zda v případě daňových úniků lze přijít o nárok na odpočet daně, pokud je DPH předmětem ručení. Jeho názor se zjevně míjí s praxí finančních úřadů v ČR.

Tomáš Brandejs

tbrandejs@deloittece.com

Plánované změny v oblasti zákona o spotřebních daních

Oblast spotřebních daní čekají v budoucnu významné změny. Od 1. ledna 2022 by měla nabýt účinnosti novela zákona o spotřebních daních. Od 13. února 2023 pak začne platit nová směrnice v oblasti spotřebních daní na úrovni EU, která přepracovává dosud platnou směrnici. Níže se dozvíte, čeho se budou změny týkat.

1. Navrhovaná novelizace zákona o spotřebních daních od 1. ledna 2022

V současné době je v připomínkovém řízení návrh novely zákona o spotřebních daních, která by měla platit od 1. ledna 2022. Novela zapracovává příslušné předpisy EU v oblasti zdanění alkoholu a alkoholických nápojů. Mimo jiné novela zapracovává také úpravu v případě vybraných výrobků určených pro účely obranného úsilí.

Výběr nejvýznamnějších změn

a) Změna kódu nomenklatury u daně z lihu, piva, vína a meziproductů

Velmi významná změna by se měla týkat **změny kódů nomenklatury** u daně z lihu, piva, vína a meziproductů. V současnosti se zákon o spotřebních daních v těchto případech řídí nařízením Rady o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku ve znění platném k 1. lednu 2002. Dle navrhované změny dojde k aktualizaci kódů nomenklatury, a to ke znění platnému k 1. lednu 2019. Kódy nomenklatury pro účely daně z minerálních olejů zůstávají nedotčeny.

b) Osvědčení pro účely aplikace snížené sazby daně

Dle návrhu novely je dále plánováno zavedení vydávání **osvědčení za účelem prokázání nároku na aplikaci snížené sazby daně**. Toto osvědčení bude mít v rámci EU jednotný formát.

Dle navrhovaného znění novely bude moci plátce daně požádat správce daně o vydání osvědčení o tom, že splňuje veškeré podmínky pro sníženou sazbu daně. Získané osvědčení plátce daně následně doloží v jiném členském státě, do kterého vybraný výrobek dováží, aby v tomto členském státě bylo možné uplatnit sníženou sazbu daně.

Změna se týká plátců daně, kteří splňují charakteristiky malého nezávislého pivovaru a malého výrobce vína. Novým ustanovením se však zavádí postup a podmínky pro získání osvědčení plátce daně, kteří dopravují své výrobky do jiného členského státu aplikujícího sníženou sazbu spotřební daně i v jiných oblastech než pouze v případě piva a vína. Jedná se o malé nezávislé výrobce lihu, malé nezávislé výrobce ostatních kvašených nápojů a malé nezávislé výrobce meziproductů. Tyto nové instituty neznamenají zavedení snížených sazeb daně v České republice, nicméně získané osvědčení plátci daně zajistí, že nebude v jiném členském státě znevýhodněn oproti domácím daňovým subjektům.

Návrh zákona dále stanovuje, že toto osvědčení musí být přílohou elektronického průvodního dokladu, který se vztahuje k dopravovaným vybraným výrobkům z České republiky na daňové území jiného členského státu.

I v případě dopravy vybraných výrobků z jiného členského státu na daňové území České republiky bude pro účely uplatnění snížené sazby daně potřebné osvědčení (pokud subjekt z jiného členského státu splní podmínky malého nezávislého pivovaru či malého výrobce vína). Česká republika za tímto účelem bude akceptovat obdobné osvědčení vydané v jiném členském státě.

c) Stanovení předmětu daně u piva

Navrhované znění zákona dále u definice předmětu daně z piva doplňuje, že pro účely metody určení extraktu původní mladiny se berou v potaz všechny složky piva, včetně složek přidaných po skončení kvašení. V minulosti z judikatury vyplynulo, že přídavné látky (sladidla, aroma) přidané do piva nemají vliv na výpočet stupňů Plato (rozsudek C-30/17). Tento přístup navrhovaná změna zcela popírá a stanovuje, že všechny složky piva mají být brány v potaz pro výpočet stupňů Plato.

2. Na úrovni EU bude od roku 2023 platná nová úprava spotřebních daní

Směrnice 2020/262/ES o obecné úpravě spotřebních daní nahradí od roku 2023 směrnici 2008/118/ES. S výhradou některých přechodných ustanovení bude nový předpis účinný od 13. února 2023. Členské státy jsou povinny do 31. prosince 2021 přijmout legislativní úpravu k dosažení souladu s novou úpravou směrnice 2020/262/ES.

Některá ustanovení nová směrnice přejímá beze změny, nicméně v některých oblastech dochází k významnému přepracování. Obecně se nová směrnice snaží o posílení pravomocí na úrovni EU a o větší harmonizaci v oblasti spotřebních daní. Dále dochází v určitých oblastech k provázání směrnice s celním kodexem Unie.

Výběr nejvýznamnějších změn

a) Nové pojmy „certifikovaný příjemce“ a „certifikovaný odesílatel“

Jedna z velmi důležitých změn se dotýká zavedení nových pojmů **„certifikovaný příjemce“** a **„certifikovaný odesílatel“**. Je třeba tyto pojmy odlišit od stávajících pojmů „registrovaný příjemce“ a „registrovaný odesílatel“ (dle české právní úpravy oprávněný příjemce a odesílatel), které budou stále v platnosti. Registrovaní příjemci a registrovaní odesílatelé přijímají/odesílají vybrané výrobky v režimu podmíněného osvobození od daně v rámci dopravy mezi členskými státy. Oproti tomu certifikovaný příjemce a certifikovaný odesílatel bude s vybranými výrobky nakládat v rámci dopravy mezi členskými státy již ve volném daňovém oběhu (nikoli tedy v režimu podmíněného osvobození od daně).

Z nové úpravy tak vyplývá, že zboží propuštěné ke spotřebě v jednom členském státě, které je drženo **pro obchodní účely** v jiném členském státě, aby tam bylo následně dodáno nebo použito, bude moci být v rámci těchto členských států **dopravováno pouze osobami se statutem certifikovaný příjemce a certifikovaný odesílatel**, pokud osoby nesplní směrnici uvedené výjimky. **K tomuto účelu tak bude nutná registrace**. Dále budou tyto transakce podléhat hlášení v elektronickém systému EMCS.

b) Prodej na dálku

Další změny nastávají v situacích, kdy bylo zboží propuštěno ke spotřebě na území jednoho členského státu a bylo zakoupeno osobou, která není oprávněným skladovatelem, registrovaným příjemcem ani certifikovaným příjemcem, nicméně tato osoba je usazena v jiném členském státě a **nevykonává samostatnou hospodářskou činnost**. Pokud toto zboží bylo odesláno do jiného členského státu přímo nebo nepřímým odesílatelem, který vykonává samostatnou hospodářskou činnost, pak zboží podléhá spotřební dani v členském státě určení. Daň v tomto státě zaplatí odesílatel. Dle nových pravidel již v těchto situacích nebude muset odesílatel odvádět daň pomocí zástupce, nýbrž tak bude moci učinit sám.

c) Nová úprava pro částečnou ztrátu zboží během dopravy mezi členskými státy

Směrnice dále zavádí zcela novou úpravu pro částečnou ztrátu vzniklou v důsledku povahy zboží, k níž dojde během dopravy zboží

na území jiného členského státu, než je členský stát, ve kterém bylo propuštěno ke spotřebě. Dle nové úpravy se ve státě, v němž ke ztrátě došlo, **spotřební daň nevybere, pokud výše ztráty nepřekročí společný práh částečné ztráty pro dané zboží**. Tyto prahy pro jednotlivé zboží určí Evropská komise a členské státy tyto prahy převezmou, pokud nebudou mít rozumný důvod k podezření na podvod nebo nesrovnalost v této oblasti.

d) Rozvolnění v oblasti energetických produktů pevným potrubím

Dle nové směrnice nebude nadále požadováno poskytnutí zajištění daně v případě dopravy energetických produktů pevným potrubím v režimu podmíněného osvobození od daně. Evropská komise nepovažuje tuto oblast za rizikovou, proto danou úpravu zavádí, nicméně ponechává výjimku v řádně odůvodněných případech zajištění daně požadovat.

O dalším vývoji v této oblasti vás budeme dále informovat dle aktuální situace. Máte-li jakékoli dotazy ohledně výše uvedené problematiky, neváhejte nás kontaktovat

Petr Mrňák
pmrnak@deloittece.com

Aneta Řehánková
arehankova@deloittece.com

Ex officio registrace „stálé provozovny“ není možná bez zjištění skutkového stavu

Začátkem ledna 2021 rozhodl Nejvyšší správní soud ve prospěch žalobce (zahraniční právnické osoby – zřizovatele odštěpného závodu v České republice) ve věci [7 Afs 173/2020-27](#) týkající se jeho ex officio registrace k dani z příjmů právnických osob v České republice.

Správce daně na základě zjištěných skutečností a důkazů dospěl k závěru, že žalobci vznikla na území České republiky stálá provozovna, a to právě v podobě jeho odštěpného závodu. Žalobce však v průběhu sporu opakovaně zdůrazňoval, že prostřednictvím odštěpného závodu na území České republiky nevykonává ekonomickou činnost a pronajaté nebytové prostory, k jejichž pronájmu uzavřel prostřednictvím odštěpného závodu odpovídající nájemní a podnájemní smlouvy, využívá čistě pro účely uskladnění, vystavení a dodání zboží jemu patřícího. Tyto činnosti lze v souladu se smlouvou o zamezení dvojímu zdanění (v tomto konkrétním případě se jedná o smlouvu o zamezení dvojímu zdanění uzavřenou mezi vládou České a Slovenské Federativní Republiky a vládou Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku) a komentářem k modelové smlouvě o zamezení dvojímu zdanění Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj („OECD“) považovat za činnosti, jež naplňují negativní definici (respektive výjimky) vzniku stálé provozovny dle příslušné smlouvy o zamezení dvojímu zdanění. Žalobce své tvrzení mimo jiné podpořil také skutečností, že na území České republiky nemá žádné zaměstnance ani jiné materiální vybavení mimo zmiňované pronajaté prostory.

Argumentace správce daně v rámci předmětného sporu byla založena zejména na skutečnosti, že odštěpný závod žalobce vystavil faktury za dodání zboží tuzemským obchodním společnostem a tyto faktury byly uhrazeny ve prospěch tohoto odštěpného závodu (na český bankovní účet). Žalobcův výkon ekonomické

činnosti v České republice prostřednictvím odštěpného závodu správce daně rovněž vyvodil ze skutečnosti, že v souvisejícím daňovém přiznání k dani z přidané hodnoty žalobce vykázal dodání zboží a poskytnutí služby s místem plnění v tuzemsku, a dále z toho, že si žalobce požádal o autentizační údaje pro elektronickou evidenci tržeb. Doplňme, že veškeré důkazní prostředky měly pouze listinnou podobu a nikterak neobjasňovaly, jaký je charakter činnosti, kterou odštěpný závod na území České republiky vykonává, na což upozornil také ve svém závěru Nejvyšší správní soud.

Právě z důvodu nedostatečného posouzení skutkového stavu dal Nejvyšší správní soud za pravdu žalobci, když uvedl, že nelze provést ex officio registraci daňového subjektu k dani z příjmů právnických osob, aniž by došlo k adekvátnímu posouzení činnosti daňového subjektu a rovněž přiměřenému vyvrácení jeho tvrzení, že činnosti jím vykonávané v České republice nevedou ke vzniku stálé provozovny.

Nejvyšší správní soud však upozornil, že jím vydané rozhodnutí nijak nepředjímá výsledek posouzení skutkového stavu.

Následné závěry mohou být stěžejní při posouzení toho, jaké činnosti (ne)mohou vést ke vzniku stálé provozovny. Případ nadále monitorujeme a o jeho výsledku Vás budeme informovat.

Tereza Petrášová
tpetrasova@deloittece.com

Kateřina Krchnivá
kkrchniva@deloittece.com

OECD vydala aktualizovanou verzi manuálu pro posouzení mezinárodních daňových aspektů v návaznosti na protiepidemická opatření

Aktualizovaná verze shrnuje závěry a doporučení uvedené v původní verzi publikované na jaře minulého roku. Současně doplňuje příklady, jakým způsobem různé země přistupují v rámci aktuální situace a restriktivních opatření k naplnění podmínek vzniku stálých provozoven, určení daňového rezidentství a zdanění zaměstnanců.

O první verzi manuálu OECD jsme psali na jaře loňského roku v článku [Přístup OECD k posouzení mezinárodních daňových aspektů v návaznosti na COVID-19 opatření](#).

Vzhledem k tomu, že aktualizovaná verze nepřináší (oproti původnímu znění) žádné zásadní nové argumenty, dovolujeme si shrnout hlavní myšlenky doporučení OECD v několika bodech:

- Práce z domova (tzv. home office) v důsledku přijatých opatření proti covidu-19 by dle výkladu neměla vést k naplnění podmínek vzniku stálé provozovny z titulu tzv. stálého místa (fixed place). Důležité je nicméně správně posoudit danou situaci a fungování režimu home office, zejména s ohledem na aspekty dočasnosti a dispozice.
- Obdobně by se mělo nahlížet na dojednávání a uzavírání smluv či jednání prostřednictvím závislých zástupců, které probíhá v důsledku přijatých protiepidemických opatření nestandardně – např. i v jiných jurisdikcích. Také tato dočasná úprava by neměla vést k naplnění podmínek vzniku stálé provozovny z titulu závislého zástupce.
- U stavebně-montážních projektů je pro posouzení naplnění podmínek vzniku stálé provozovny obecně zásadní časový limit. OECD doporučuje jednotlivým zemím, aby zvážily, zda v důsledku přijatých opatření nedochází v dané situaci k přerušování běhu časového testu.
- Dočasná změna působení členů výkonných orgánů společnosti a jejich rozhodování z různých míst (opět jako důsledek přijatých opatření proti covidu-19) by neměla vést ke změně posouzení místa skutečného vedení – tj. daňové rezidence příslušné společnosti.

Kromě výše uvedených oblastí se aktualizovaná verze zabývá i pohledem na zdanění ze zaměstnání u osob, které v důsledku přijatých opatření pracují v jiném státě než předtím (resp. právo na zdanění takových příjmů). S ohledem na dobu trvání různých omezení nebo preventivních opatření je tento problém velmi aktuální, neboť v praxi dopadá na situace jednotlivých zaměstnanců i firem. Některé státy (kde přeshraniční dojíždění běžně funguje) uzavřely mezi sebou bilaterální dohody, jak budou v těchto situacích postupovat.

V případě, že vaši zaměstnanci pracují v důsledku přijatých protiepidemických opatření na home office nebo v kancelářích v jiných zemích, doporučujeme ověřit eventuální daňové (případně právní) dopady z lokálního pohledu dané země. Z pohledu ČR nicméně nadále platí, že žádný specifický pokyn nebo speciální smlouva dopsud uzavřena nebyla. Je třeba tudíž postupovat podle standardních ustanovení české legislativy a příslušných článků smluv o zamezení dvojímu zdanění (s případným zvážením, zda pro dané situace je možné vycházet z výkladu OECD výše).

Tereza Petrášová
tpetrasova@deloittece.com

Vyslání cizince do ČR: Povolení k zaměstnání s neduální zaměstnaneckou kartou, nebo karta vnitropodnikově převedeného zaměstnance?

Plánujete do své firmy přijmout pracovníky ze zahraniční pobočky a rádi byste zvolili ten nejlepší možný postup z hlediska imigrací? Od roku 2017, kdy vstoupila v platnost novela zákona o pobytu cizinců, mají zaměstnavatelé možnost se rozhodnout mezi kombinací povolení k zaměstnání a neduální zaměstnanecké karty a kartou vnitropodnikového zaměstnance, která byla v rámci novely zavedena. V našem článku shrnujeme, jaké možnosti tyto dvě varianty přináší a kterou v jakém případě zvolit.

Povolení k zaměstnání + neduální zaměstnanecká karta

O povolení k zaměstnání společně s neduální zaměstnaneckou kartou žádají cizinci ze třetích zemí, kteří jsou vysláni svým zahraničním zaměstnavatelem k práci v České republice. O tento typ povolení je možné žádat v případě jakékoliv pozice.

Maximální doba platnosti obou povolení je 2 roky s možností opakovaného prodloužení o další 2 roky.

O povolení k zaměstnání se žádá na příslušném úřadě práce v České republice, poté se podává žádost o neduální zaměstnaneckou kartu na příslušném zastupitelském úřadě České republiky v zahraničí. Pro urychlení procesu je možné zařazení české pobočky do některého z vládou schváleného programu, uspíší se tak získání zaměstnanecké karty, nikoliv však získání povolení k zaměstnání.

Žádost o povolení k zaměstnání je standardně schvalována v rámci 30 dní od podání, může však docházet k prodloužení schvalovací lhůty, a to především na větších pobočkách úřadu práce. Žádost o neduální zaměstnaneckou kartu je standardně schvalována v rámci 60 dní od podání, ve složitějších případech pak až 90 dní; aktuálně opět dochází k prodloužení schvalovací lhůty.

V tuto chvíli je možnost podání žádosti o neduální zaměstnaneckou kartu na českých zastupitelských úřadech omezena, na mnohých úřadech není možné žádost podat mimo jeden z vládou schválených programů.

ICT karta – karta vnitropodnikově převedeného zaměstnance

Karta vnitropodnikově převedeného zaměstnance (na základě [Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/66/EU](#)) slouží pro cizince ze třetích zemí, kteří přijíždí do České republiky za účelem výkonu zaměstnání na dobu delší než 3 měsíce. Práci přitom tyto zaměstnanci mohou vykonávat na pozici manažera, specialisty nebo zaměstnaného stážisty a byli na ni převedeni do české pobočky z nadnárodní společnosti některého ze států mimo EU.

ICT kartu je možné vydat, respektive prodloužit nejdéle na celkovou dobu 3 roky pro pozice manažera a specialisty a na 1 rok na pozici stážisty.

Žádost se standardně podává na příslušném zastupitelském úřadě České republiky v zahraničí, existují však výjimky týkající se obchodních korporací, které jsou součástí některého z vládou schváleného programu. Pokud to program dovoluje, je možné, aby korporace podala žádost za cizince přímo na MVČR OAMP v České republice. Kromě standardních dokumentů, jako je doklad o zajištění ubytování či doklad o odborné kvalifikaci, je zapotřebí do žádosti doložit také vysílací dopis a doklad, který potvrzuje spřízněnost zahraničního a českého subjektu obchodní korporace, mezi nimiž je cizinec převáděn. Výhodou může být v tomto případě opět zařazení české pobočky do jednoho z vládou schválených programů, v rámci některých z nich je totiž možné nahradit vybrané dokumenty (vysílací dopis, doklad o spřízněnosti subjektů, doklad o zajištění ubytování či potvrzení o odborné kvalifikaci) jednoduchým potvrzením korporace. Díky tomu se výrazně snižuje jak administrativní, tak časová zátěž podání žádosti.

Žádost je standardně schvalována v rámci 90 dnů od podání, v případě zařazení do programu Klíčový a vědecký personál lze dobu schválení zkrátit až na 30 dní. Bohužel je momentálně v souvislosti s koronavirovou pandemií tento typ vládního programu velmi přetížen a v důsledku toho se lhůta schvalování opět prodlužuje.

V případě, že se s cizincem do České republiky relokuje i jeho rodina, lhůta pro rozhodnutí o žádosti o dlouhodobý pobyt rodinných příslušníků je pouze 90 dní a rodinný příslušník zároveň získá volný přístup na trh práce, tj. ihned po příjezdu může začít pracovat u libovolného zaměstnavatele. Oproti tomu proces sloučení na neduální zaměstnaneckou kartu je delší (270 dní), a proto cizinci preferují sloučení rodiny prostřednictvím dlouhodobého víza za účelem sloučení rodiny (délka řízení 60 dní), nicméně s tímto typem víza nelze pracovat bez zvláštního pracovního povolení.

Srovnání

Před zavedením ICT karty bylo jedinou volbou pro vyslané cizince zajištění povolení k zaměstnání a neduální zaměstnanecké karty. Nyní je možné si u některých zaměstnanců vybrat mezi výše uvedenými dvěma typy povolení. Jaké tedy zvolit?

V případě prvního, tedy pracovního povolení a neduální zaměstnanecké karty, je nutno chystat dva typy žádostí a podávat je

na dvou různých úřadech. Je ale možné zajistit tato povolení na jakoukoli pozici a opakovaně je prodlužovat z území České republiky.

V případě druhého typu, ICT karty, se jedná pouze o jednu žádost a díky účasti v některém z vládou schválených programů je možné snížit počet náležitostí žádosti na minimum. Cizinec ale musí splňovat některou z pozic (manažer, specialista, stážista) a prodloužení karty na déle než 3 roky není možné z území České republiky. Výhodou je, že rodina cizince může rovnou žádat o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny.

Délka schválení žádostí je (mimo žádosti v rámci vládního programu Klíčový a vědecký pracovník) srovnatelná u obou typů povolení. Zároveň se na cizince pobývající v ČR na základě těchto povolení [nevztahuje](#) povinnost absolvovat adaptačně-integrační kurz (AIK).

Pokud nevíte, které nastavení by se nejlépe hodilo pro váš konkrétní případ, ozvěte se nám. Rádi s vámi vaši situaci prodiskutujeme a najdeme vhodné řešení.

Jana Nováková
jnovakova@deloittece.com

Veronika Dvořáková
vdvorakova@deloittece.com

Daňové povinnosti – březen 2021

Březen

pondělí 1.	daň z příjmů	odvod daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně za leden 2021
		podání vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti za zdaňovací období 2020
	Oznámení informací DAC6	dle čl. VII zákona č. 343/2020 Sb. (v případě oznamovaného přeshraničního uspořádání, k jehož zavedení byl učiněn první krok v období ode dne 25. června 2018 do 30. června 2020)
pátek 12.	spotřební daň	splatnost daně za leden 2021 (mimo spotřební daně z lihu a daně ze surového tabáku)
pondělí 15.	daň z příjmů	čtvrtletní záloha na daň
úterý 16.	Intrastat	podání hlášení do Intrastatu – elektronická forma
pondělí 22.	daň z příjmů	měsíční odvod úhrnu sražených záloh na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti
		elektronické podání vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti za zdaňovací období 2020
		splatnost paušální zálohy
čtvrtek 25.	daň z přidané hodnoty	daňové přiznání a daň za únor 2021
		souhrnné hlášení za únor 2021
		kontrolní hlášení za únor 2021
	energetické daně	daňové přiznání a splatnost daně z plynu, pevných paliv a elektřiny za únor 2021
spotřební daň	daňové přiznání za únor 2021 a splatnost daně ze surového tabáku za únor 2021	
	daňové přiznání k uplatnění nároku na vrácení spotřební daně za únor 2021 (pokud vznikl nárok)	
pondělí 29.	spotřební daň	splatnost daně z lihu za leden 2021
středa 31.	daň z příjmů	odvod daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně za únor 2021

Daňové povinnosti – duben 2021

Duben		
čtvrtek 1.	daň z příjmů	podání vyúčtování daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně za zdaňovací období 2020
		podání přiznání k dani z příjmů a úhrada daně za rok 2020, nemá-li poplatník povinný audit a přiznání zpracovává a předkládá sám
pátek 9.	spotřební daň	splatnost daně za únor 2021 (mimo spotřební daně z lihu a daně ze surového tabáku)
čtvrtek 15	daň silniční	záloha na daň za 1. čtvrtletí 2021
	daň z přidané hodnoty	daňové přiznání a splatnost daně k MOSS
úterý 20.	daň z příjmů	měsíční odvod úhrnu sražených záloh na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti
		splatnost paušální zálohy
	Intrastat	podání hlášení do Intrastatu — elektronická forma
	daň z hazardních her	daňové přiznání a splatnost daně za 1. čtvrtletí 2021
		daňové přiznání a daň za 1. čtvrtletí a za březen 2021
	daň z přidané hodnoty	souhrnné hlášení za 1. čtvrtletí a za březen 2021
pondělí 26.		kontrolní hlášení za 1. čtvrtletí a za březen 2021
	energetické daně	daňové přiznání a splatnost daně z plynu, pevných paliv a elektřiny za březen 2021
	spotřební daň	daňové přiznání za březen 2021 a splatnost daně ze surového tabáku za březen 2021
		splatnost daně z lihu za únor 2021
pátek 30.	daň z příjmů	odvod daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně za březen 2021
	energetické daně	podání oznámení o splnění povinnosti zajistit minimální množství biopaliv a splatnost související jistoty

Kontakty

V případě jakýchkoliv dotazů ohledně záležitostí uvedených v této publikaci se, prosím, spojte se svou kontaktní osobou z daňového oddělení společnosti Deloitte nebo s jedním z následujících odborníků:

Přímé daně

Miroslav Svoboda
msvoboda@deloitte.com

Marek Romancov
mromancov@deloitte.com

Tomas Seidl
tseidl@deloitte.com

Roman Ženatý
rzenaty@deloitte.com

Imigrace
Tereza Kavan Klimešová
tklimesova@deloitte.com

Nepřímé daně
Adham Hafoudh
ahafoudh@deloitte.com

Radka Mašková
rmaskova@deloitte.com

Kontrolní hlášení
Jaroslav Beneš
jbenes@deloitte.com

Deloitte Advisory, s. r. o.
Churchill I
Italská 2581/67
120 00 Praha 2 – Vinohrady
Česká republika
Tel.: +420 246 042 500

[Přihlaste se k odběru dReportu a jiných newsletterů.](#)

Prodloužení termínu příjmu žádostí pro poslední výzvu Inovace v OP PIK

V aktuálně již dobíhající programovém období 2014–2020 je ještě stále otevřeno několik zajímavých výzev, z nichž mohou žadatelé čerpat dotace na jednotlivé projekty v objemu až několika desítek mil. Kč, a to zejména na podporu investičních nákladů. Celkově by pak v rámci těchto posledních výzev mělo být rozděleno mezi podnikatele více než 5 mld. Kč. Níže uvádíme bližší popis a parametry výzvy z programu Inovace, kde byl prodloužen termín pro příjem žádostí do 30. 4. 2021.

Výzva Inovace podporuje projekty zavádějící do výroby a na trh nové nebo inovované výrobky, technologie či služby. Mezi podporované aktivity patří například činnosti produktové inovace, jako je posílení technických a užitných hodnot výrobků, technologií a služeb, nebo činnosti procesní inovace, jako je zvýšení efektivity procesu výroby či poskytování služeb.

Na jeden projekt může uchazeč získat podporu až ve výši 75 mil. Kč. Alokace na tuto výzvu byla zvýšena na 3 mld. Kč.

Kdo může o dotaci žádat:

- Malé, střední i velké podniky. Velké podniky však pouze s podmínkou, že má předložený projekt pozitivní vliv na životní prostředí.

Na co se dotace vztahuje:

- Výdaje na projektovou dokumentaci, včetně inženýrské činnosti
- Výdaje na stavbu
- Výdaje na výrobní technologie, stroje a zařízení
- Výdaje na software a data
- Výdaje na práva k užívání duševního vlastnictví
- Výdaje na certifikace produktů
- Výdaje na marketingovou inovaci

Výše dotace na jeden projekt:

- 1 mil. Kč – 75 mil. Kč

Míra podpory na jeden projekt:

- Maximálně 45 % způsobilých výdajů pro malé podniky
- Maximálně 35 % způsobilých výdajů pro střední podniky
- Maximálně 25 % způsobilých výdajů pro velké podniky

Příjem žádostí:

- Do 30. dubna 2021

Jedná se o průběžnou výzvu. Projekt musí být realizován na území České republiky, mimo území hlavního města Prahy, kdy rozhoduje skutečné místo, kde je projekt realizován. Bonifikovány jsou projekty realizované v hospodářsky problémových regionech, jimiž jsou Moravskoslezský, Ústecký a Karlovarský kraj.

Antonín Weber
antoweber@deloittece.com

Lucie Tížková
ltizkova@deloittece.com

Veřejná soutěž Programu na podporu průmyslového výzkumu a experimentálního vývoje TREND

Technologická agentura ČR plánuje vyhlásit 10. 3. 2021 čtvrtou veřejnou soutěž zaměřenou na podporu průmyslového výzkumu a experimentálního vývoje TREND, a to v podprogramu Nováčky. Program je zaměřen na podporu projektů zaměřených na zvýšení mezinárodní konkurenceschopnosti podniků, na podporu pronikání na nové trhy či posun v globálních hodnotových řetězcích. Podprogram Nováčky se pak orientuje na podniky, které v posledních pěti letech nečerpaly podporu na výzkum a vývoj, a to v celkovém součtu nad 1 mil. Kč.

Alokace připravované veřejné soutěže je stanovena na 180 mil. Kč a výše podpory na jeden projekt je maximálně 15 mil. Kč, což může být pro začínající podniky zajímavý prostředek pro financování průmyslového výzkumu a experimentálního vývoje.

Kdo může o dotaci žádat:

- Uchazečem veřejné soutěže mohou být podniky, výzkumné organizace pak jen jako další účastník.

Na co se dotace vztahuje:

- Osobní náklady
- Náklady na subdodávky do výše 20 % za celý projekt
- Nepřímé náklady
- Ostatní přímé náklady

Výše dotace na jeden projekt:

- Maximální výše podpory jednoho projektu činí 15 mil. Kč

Míra podpory na jeden projekt:

- Maximální míra podpory na jeden projekt činí 80 % celkových uznaných nákladů

Příjem návrhů projektů:

- 11. března 2021 – 28. dubna 2021

Žádat o dotaci mohou podniky z celé ČR tedy včetně Prahy.

Antonín Weber

antoweber@deloittece.com

Lucie Tížková

ltizkova@deloittece.com

Veřejná soutěž Programu The Country for the Future

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR vyhlásilo 28. 1. 2021 třetí veřejnou soutěž zaměřenou na podporu inovací The Country for the Future. Konkrétně je v této veřejné soutěži podporováno zavádění inovací v malých a středních podnicích.

Podporovanými inovacemi se rozumí:

- inovace produktu,
- inovace postupů (inovace procesu nebo služby),
- organizační inovace.

Tyto inovace lze v rámci projektu kombinovat, podmínkou je však jejich zavedení do praxe. Samotné činnosti výzkumu a vývoje pak nejsou podporovány.

Alokace této veřejné soutěže je stanovena na 300 mil. Kč pro celou dobu trvání vybraných projektů a 80 mil. Kč pro jejich realizaci během roku 2021.

Kdo může o dotaci žádat:

- Malé a střední podniky

Na co se dotace vztahuje:

- Náklady související s ochranou duševního vlastnictví
- Náklady na poradenské a podpůrné služby v oblasti inovací
- Náklady na smluvní výzkum, poznatky a patenty
- Osobní náklady
- Náklady na nástroje a vybavení po dobu využívání pro projekt (odpisy)
- Ostatní provozní náklady

- Režijní náklady
- V rámci režimu de minimis pak:
  - Investice (náklady na pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku)
  - Neinvestice (administrativní náklady, například náklady na přípravu žádosti o dotaci)

Výše dotace na jeden projekt:

- Maximální výše podpory jednoho projektu činí 25 mil. Kč
- Dle nařízení de minimis pak 200 tis. eur

Míra podpory na jeden projekt:

- Maximální míra podpory na jeden projekt činí 50 % celkových uznaných nákladů

Příjem žádostí:

- Do 31. března 2021

Oproti jiným programům mohou o podporu žádat i podniky v Praze.

Antonín Weber
antoweber@deloittece.com

Lucie Tížková
ltizkova@deloittece.com

Novinky v Modernizačním fondu

Vláda ČR schválila na konci ledna programový dokument pro Modernizační fond. To představuje další krok vedoucí k přípravě jednotlivých dotačních výzev z Modernizačního fondu, kde je alokováno 150 miliard Kč určených k financování ekologicky šetrných projektů v následujících deseti letech. Čerpání prostředků z tohoto fondu bude umožněno uchazečům nejen z veřejného sektoru, ale rovněž podnikatelům a firmám.

Modernizační fond je určen k financování projektů podporujících investice do modernizace energetických systémů, zvýšení energetické účinnosti a využití udržitelných technologií. Jeho cílem je pomoci zemím, které zaostávají za ekonomickým výkonem vyspělých evropských států, se zvýšením podílu využívání čistých ekologických zdrojů a snížením energetické spotřeby a skleníkových plynů. To povede k podpoře klimatu a životního prostředí, což je cílem strategie Green Deal směřující k CO2 neutrální Evropě a odklonu od uhlí.

Programový dokument obsahuje kromě základních cílů a strategií v oblasti energetiky a klimatu devět definovaných programů podpory. Do 1. února byly ve třech programech fondu přijímány tzv. předregistrační žádosti. Na základě schváleného programového dokumentu nyní mohou být připravovány finální výzvy umožňující čerpání finanč-

ních prostředků. Jednotlivé výzvy pak budou vypisovány v průběhu druhého a třetího kvartálu letošního roku. Největší objem prostředků bude možné čerpat v programech zaměřených na podporu obnovitelných zdrojů, modernizaci soustav zásobování tepelnou energií a zlepšení energetické účinnosti a snižování emisí skleníkových plynů v průmyslu v EU ETS.

Antonín Weber
antoweber@deloittece.com

Lucie Tížková
ltizkova@deloittece.com

Kontakty

V případě, že se Vás tato problematika dotýká, rádi Vám poskytneme podrobné informace. Prosím, neváhejte nás kontaktovat.

Dotace CZ

Luděk Hanáček
lhanacek@deloittece.com

Antonín Weber
antoweber@deloittece.com

Dotace a investiční pobídky SK

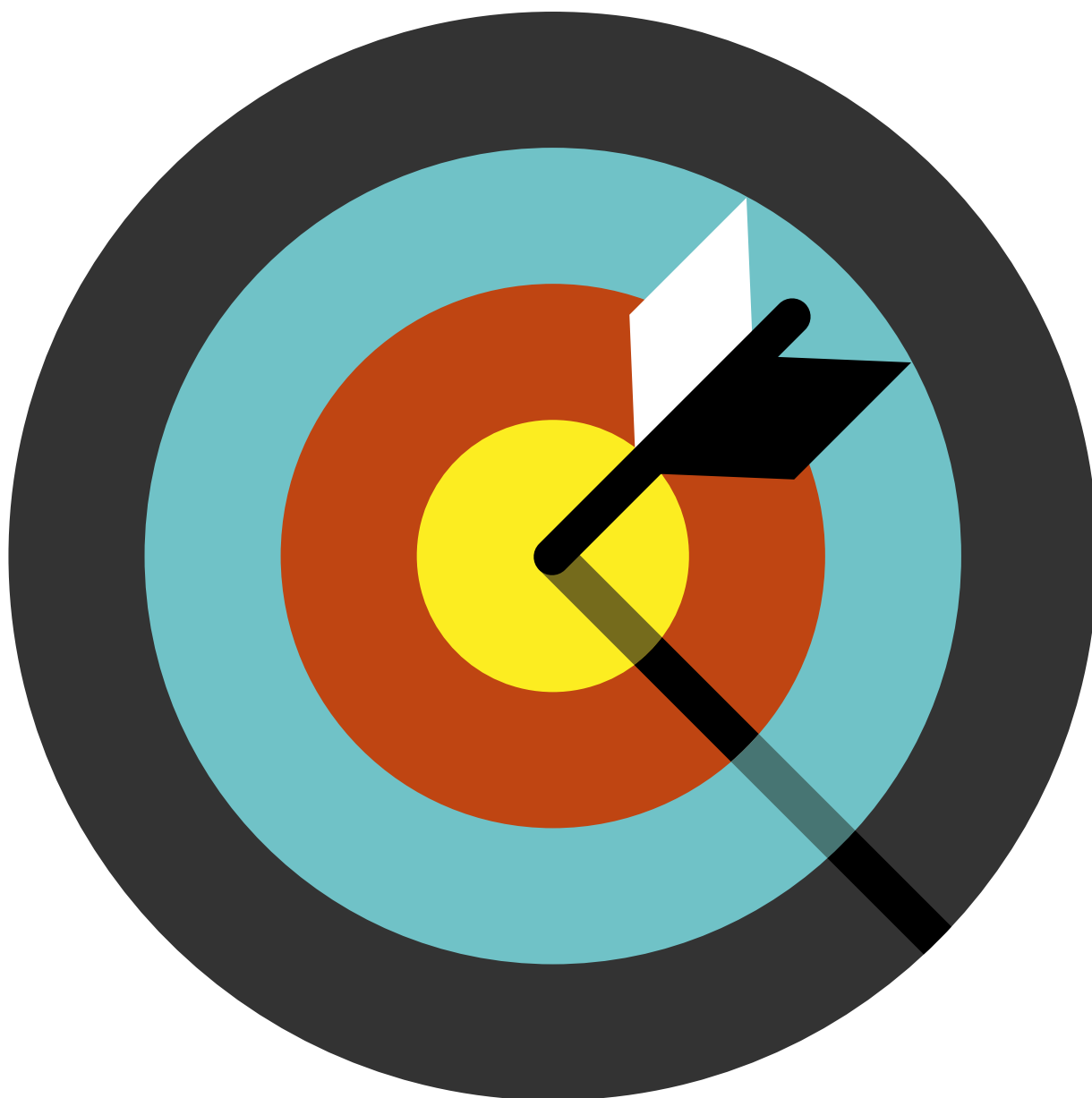
Martin Rybar
mrybar@deloittece.com

Investiční pobídky

Daniela Hušáková
dhusakova@deloittece.com

Deloitte Advisory, s. r. o.
Churchill I
Italská 2581/67
120 00 Praha 2 – Vinohrady
Česká republika
Tel.: +420 246 042 500

[Přihlaste se k odběru dReportu a jiných newsletterů.](#)

dReport: Únor 2021

Zalistujte si v pravidelném přehledu účetních novinek.

Daňový balíček a dopad na účetnictví v oblasti odpisování

Do nového roku jsme vstoupili spolu s novelou zákona o daních z příjmů, schválenou v prosinci 2020.

Kromě řady mediálně často diskutovaných změn týkajících se daně z příjmů fyzických osob (zrušení superhrubé mzdy a progresivní zdanění, stravenkový paušál, změna výše slevy na poplatníka a další) přinesla novela i změny týkající se daňových odpisů. Rádi bychom vám tyto změny stručně představili spolu s jejich dopadem na účetnictví.

Daňové odpisy

Daňový balíček v souvislosti s odpisy zavádí:

- zvýšení limitní částky pro kategorizaci hmotného majetku ze současných 40 tis. Kč na 80 tis. Kč (s možností zpětného využití již od 1. 1. 2020);
- zrušení speciálních daňových odpisů nehmotného majetku (s možností zpětného využití již od 1. 1. 2020);
- zavedení mimořádných odpisů pro 1. a 2. odpisovou skupinu (s možností zpětného využití již od 1. 1. 2020).

Kdy a jak aplikovat výše uvedené změny?

Kdy a jak aplikovat výše uvedené změny upravují přechodná ustanovení novely zákona o daních z příjmů. Obecně přechodná ustanovení novely uvádějí, že pro zdaňovací období započatá před její účinností (tj. před 1. lednem 2021) se použije zákon o daních z příjmů účinný před touto novelou. Změny týkající se daňového odpisování majetku mají však svá specifická přechodná ustanovení. Z nich vyplývá, že není důležité, zda se uplatňuje kalendářní, nebo hospodářský rok, ale rozhodující je **datum pořízení nebo v případě technického zhodnocení dokončení a uvedení do užívání**.

Hmotný majetek a jeho technické zhodnocení pořízené...

- **...do 31. 12. 2019**
Uplatní se ustanovení zákona o daních z příjmů účinného před nabytím účinnosti novely, resp. účinného v době pořízení majetku.
- **...v období 1. 1. 2020 – 31. 12. 2020**
Poplatník daně má na výběr, zda využije nové možnosti novelizovaného zákona o daních z příjmů, nebo zda ještě bude postupovat „postaru“, tj. podle znění zákona o daních z příjmů platného před novelou.
- **...po 1. 1. 2021**
Poplatník bude postupovat u hmotného majetku i jeho technického zhodnocení podle ustanovení zákona o daních z příjmů po novele.

Nehmotný majetek

Novela zrušila definici i odpisování dlouhodobého nehmotného majetku a podobně jako u hmotného majetku se poplatník může rozhodnout, zda tento režim uplatní již pro majetky pořízené v období od 1. 1. 2020, nebo až po 1. 1. 2021. Při implementaci novely, ať zpětně, nebo až od letošního roku, budou do daňových nákladů vstupovat hodnoty podle účetnictví.

Jaký je dopad na účetnictví?

Vyhláška 500/2002 Sb., pro podnikatele, stanoví v §6, resp. 7, že hranici pro ocenění hmotného i nehmotného majetku určuje účetní jednotka. Je obecnou praxí, že historicky drtivá většina účetních jednotek stanovila svůj limit pro ocenění dlouhodobého majetku podle zákona o daních z příjmů, zvolila tedy metodu pro klasifikaci dlouhodobého majetku.

Zákon o účetnictví stanoví v §7, že uspořádání a označování položek rozvahy a výkazu zisku a ztráty a jejich obsahové vymezení i způsoby oceňování **použité v jednom účetním období nesmí účetní jednotky v následujícím účetním období změnit**. Účetní jednotky mohou uvedené uspořádání a označování i obsahové vymezení a způsoby oceňování změnit zcela nebo zčásti mezi jednotlivými účetními obdobími **jen z důvodů změny předmětu podnikání nebo jiné činnosti anebo z důvodů zpřesnění věrného zobrazení či zkvalitnění vypovídací schopnosti účetní závěrky**, přičemž informaci o každé takové změně s jejím řádným zdůvodněním jsou povinny uvést v příloze v účetní závěrce.

Z výše uvedeného vyplývá, že změna limitu pro ocenění dlouhodobého hmotného majetku a zrušení limitu pro ocenění dlouhodobého nehmotného majetku pro daňové účely **nejsou samy o sobě důvodem pro změnu limitů pro ocenění dlouhodobého majetku v účetnictví**.

Účetnictví není v oblasti dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku a jeho odpisování provázáno s daňovými předpisy a nedochází zde v této souvislosti k žádné změně. Při stanovení limitu pro ocenění hmotného a nehmotného majetku a jeho technického zhodnocení je pro účely účetnictví rozhodující respektování principu významnosti a věrného a poctivého zobrazení. Jestliže společnost nenalezne důvod pro změnu limitu pro ocenění pro účely účetnictví (tj. peněžní hranici pro „aktivaci majetku“), pak se od kalendářního roku 2021, případně už 2020, v podstatě jen rozšíří skupina majetků, u kterých bude daňový odpis následovat účetní tak, jak stanoví zákon o daních z příjmů v § 24 odst. 2 písm. v), a nebudou se počítat samostatně daňové odpisy.

Jarmila Rázková
jrazkova@deloittece.com

Rada IASB navrhla nový standard pro činnosti, na něž se vztahuje regulace sazeb

Dne 28. 1. 2021 vydala Rada pro mezinárodní účetní standardy (IASB) zveřejněný návrh nového standardu „Aktiva a závazky při cenové regulaci“, který má nahradit IFRS 14 Časové rozlišení při cenové regulaci. Přípomínky je možné předkládat do 30. 6. 2021.

Základní informace

Rada IASB vyvíjí účetní model, který bude vyžadovat, aby společnosti vykonávající činnosti, na něž se vztahuje regulace sazeb, poskytovaly lepší informace o své finanční výkonnosti.

V současnosti neexistuje v IFRS žádná konkrétní metodika, která by se věnovala účtování o činnostech, na něž se vztahuje regulace sazeb, a společnosti tak pro vykazování důsledků regulace sazeb používají různé účetní modely.

V lednu 2014 vydala Rada IASB standard s omezeným rozsahem IFRS 14 *Časové rozlišení při cenové regulaci*, aby poskytla krátkodobé, dočasné řešení pro účetní jednotky, na něž se vztahuje regulace sazeb, které ještě neaplikují IFRS, ale vykazují účty časového rozlišení z cenových regulací podle předchozích uplatňovaných účetních předpisů (GAAP). Standard IFRS 14 nebyl schválen pro použití v EU. Jakmile bude dokončen nový standard, dojde ke stažení IFRS 14.

Klíčové návrhy

Hlavní návrhy ve zveřejněném návrhu (angl. exposure draft) ED/2021/1 „Aktiva a závazky při cenové regulaci“ jsou následující:

Cíl

Nový standard má za cíl nahradit standard IFRS 14 *Časové rozlišení při cenové regulaci* zavedením nového komplexního účetního modelu pro aktiva a závazky při cenové regulaci (dále jen „regulační aktiva a závazky“).

Rozsah účinnosti

Standard by byl uplatňován v případech, že je účetní jednotka stranou dohody o cenové regulaci, která stanovuje regulovanou sazbu, již může účetní jednotka účtovat za zboží nebo služby dodávané zákazníkům.

Vykazování

Ke vzniku regulačních aktiv a závazků dochází, když je regulovaná sazba stanovena takovým způsobem, že část nebo celková povolená náhrada za zboží či služby dodané v jednom období jsou účtovány zákazníkům v jiném, předcházejícím či následujícím období. Vykazování regulačních aktiv a závazků vede k regulačním příjmům a výdajům.

Oceňování

Regulační aktiva a závazky by byly oceňovány historickými cenami, upravenými pro následné ocenění za použití aktualizovaných odhadů částek a načasování budoucích peněžních toků. Odhadované budoucí peněžní toky regulačního aktiva nebo závazku by byly diskontovány na současnou hodnotu za použití regulační úrokové sazby. Po počátečním vykázání by zůstatková hodnota regulačního aktiva nebo závazku byla na konci každého účetního období aktualizována, aby zohlednila podmínky existující k danému dni.

Sestavování účetní závěrky

Ve výkazu (výkazech) o finanční výkonnosti by účetní jednotka uvedla všechny regulační příjmy a výdaje jako samostatné řádkové položky ihned pod výnosy. Ve výkazu o finanční pozici by účetní jednotka uvedla řádkové položky pro regulační aktiva a závazky.

Zveřejňování

Zveřejněný návrh obsahuje několik navrhovaných cílů týkajících se zveřejňování a podrobné požadavky k dosažení těchto cílů.

Lhůta pro předložení připomínek je 30. 6. 2021.

Datum účinnosti a přechodné období

Zveřejněný návrh neobsahuje navrhované datum účinnosti, jelikož Rada IASB o něm rozhodne až po dokončení celého procesu projednávání. V současnosti se očekává, že nový standard vstoupí v platnost zhruba 18 až 24 měsíců poté, co bude zveřejněn ve své konečné podobě.

Standard by bylo možné aplikovat retrospektivně s jedním přechodným ustanovením a dřívější použití by bylo povoleno.

Další informace

Více informací naleznete v newsletteru společnosti Deloitte [IFRS in Focus](#).

Zdroje: www.iasplus.com, [Exposure draft ED/2021/1](#)

Jitka Kadlecová

jkadlecova@deloittece.com

Vzdělávací materiál o požadavcích na schopnost podniku pokračovat ve své činnosti

Dne 13. 1. 2021 vydala Nadace IFRS vzdělávací materiál s názvem „Schopnost podniku pokračovat ve své činnosti – zaměřeno na zveřejňování“, jehož cílem je podpořit společnosti při naplňování požadavků souvisejících se sestavováním účetní závěrky dle standardů IFRS na základě předpokladu schopnosti podniku pokračovat ve své činnosti.

Dle IAS 1 je vedení společnosti povinno zhodnotit schopnost účetní jednotky pokračovat ve své činnosti (going concern). Pokud má vedení významné pochybnosti o schopnosti účetní jednotky pokračovat ve své činnosti, je nutné tyto nejistoty zveřejnit. V současných ztížených ekonomických podmínkách způsobených pandemií covidu-19 může rozhodnutí, zda by účetní závěrka měla být sestavena na základě předpokladu nepřetržitého trvání podniku, vyžadovat vyšší míru úsudku než obvykle.

Více informací naleznete v newsletteru společnosti Deloitte [IFRS in Focus](#).

Zdroje: www.iasplus.com, [Going concern—a focus on disclosure](#)

Jitka Kadlecová
jkadlecova@deloittece.com

Stav schvalování IFRS v Evropské unii

Evropská poradní skupina pro účetní výkaznictví (EFRAG) aktualizovala svou zprávu, v níž je popisován stav schvalování všech IFRS, tj. standardů, interpretací a jejich úprav, naposledy 12. února 2021.

Na schválení Evropské komise k použití v Evropské unii čekaly k 22. únoru 2021 následující dokumenty rady IASB:

Standardy

- IFRS 17 *Pojistné smlouvy* (vydáno v květnu 2017); včetně úprav standardu IFRS 17 (vydáno v červnu 2020)

Úpravy

- Úpravy standardu IFRS 3 *Odkaz na Koncepční rámec* (vydáno v květnu 2020)
- Úprava standardů IFRS 10 a IAS 28 *Prodej nebo vklad aktiv mezi investorem a jeho přidruženým či společným podnikem* (vydáno v září 2014)
- Úpravy standardu IAS 1 *Klasifikace závazků jako krátkodobé a dlouhodobé a Klasifikace závazků jako krátkodobé nebo dlouhodobé – odložení data účinnosti* (vydáno v lednu 2020 a v červenci 2020)

- Úpravy standardu IAS 1 a stanovisko IFRS č. 2 *Zveřejnění účetních pravidel* (vydáno v únoru 2021)
- Úpravy standardu IAS 8 *Definice účetních odhadů* (vydáno v únoru 2021)
- Úpravy standardu IAS 16 *Příjmy před zamýšleným použitím* (vydáno v květnu 2020)
- Úpravy standardu IAS 37 *Nevýhodné smlouvy – náklady na splnění smlouvy* (vydáno v květnu 2020)
- *Roční zdokonalení IFRS – cyklus 2018–2020* (vydáno v květnu 2020)

[Zpráva o schvalování IFRS v EU](#)

Jitka Kadlecová
jkadlecova@deloittece.com

Kontakty

V případě jakýchkoliv dotazů ohledně záležitostí uvedených v této publikaci se, prosím, spojte se svou kontaktní osobou z auditního oddělení společnosti Deloitte, s odbornou skupinou Deloitte na adrese CZ_Technical-Desk@deloittece.com nebo s jedním z následujících odborníků:

České účetnictví

Jarmila Rázková
jrazkova@deloittece.com

IFRS a US GAAP

Martin Tesař
mtesar@deloittece.com

Soňa Plachá
splacha@deloittece.com

Gabriela Jindříšková
gjindriskova@deloittece.com

Deloitte Audit s. r. o.
Churchill I
Italská 2581/67
120 00 Praha 2 – Vinohrady
Česká republika
Tel.: +420 246 042 500

[Přihlaste se k odběru dReportu a jiných newsletterů.](#)

Deloitte.

dReport: Únor 2021

Zalistujte si v pravidelném přehledu právních novinek.

Zákon o evidenci skutečných majitelů: trocha nových povinností, mnoho nových sankcí

Počátkem února letošního roku byl ve sbírce zákonů publikován zákon č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů (dále také jen „ZESM“), který transponuje – byť se značným zpožděním oproti termínu, jenž uplynul již více než před rokem – požadavky unijního práva vyplývající z páté generace AML směrnice. S účinností od 1. června tak nový zákon nahradí stávající úpravu, která se doposud nachází jednak v zákoně č. 304/2013 Sb. (tzv. rejstříkový zákon), jednak v zákoně č. 253/2008 Sb. (tzv. zákon proti praní špinavých peněz). Cílem článku je upozornit na některé z hlavních novinek, které by neměly uniknout pozornosti českých právnických osob a svěřenských fondů. Už jen proto, že nový zákon nesplnění povinností postihuje velmi citelnými sankcemi. Zaměříme se přitom na nejčastější adresáty zákona, tedy společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti.

Kdo je skutečným majitelem?

Nový zákon nemění základní princip, že skutečným majitelem je vždy fyzická osoba, která danou společnost buď ovládá (osoba s koncovým vlivem), anebo z ní čerpá kvalifikovaný podíl na prospěchu přesahující 25 % (koncový příjemce). Zákon akcentuje, že v pozici skutečného majitele se může nacházet i více osob, což může být častá situace zejména v případě koncových příjemců. Zvláštní úsilí k určení všech koncových příjemců budou muset vynaložit společnosti s nerovnoměrným nastavením podílů na prospěchu, např. tam, kde s některými podíly či akciemi bude spojen větší podíl na zisku a s jinými zase větší podíl na jiných vlastních zdrojích, nebo v případě emise tzv. divizních akcií, s nimiž je spojeno pouze právo na podíl na zisku generovaném dílčí divizí společnosti.

V každém případě platí, že primárním znakem skutečného majitele je konečnost jeho postavení: osoba s koncovým vlivem přijímá rozhodnutí sama, aniž by se ohlížela na instrukce nadřízených, a koncový příjemce získaný prospěch nepředává dále. Z pohledu zákona je přitom nerozhodné, zda je prospěch získáván a koncový vliv uplatňován přímo, nebo nepřímo (většinou prostřednictvím struktury jiných právnických osob). V tomto ohledu je velmi návodná i důvodová zpráva, která přehledně zobrazuje typické korporální struktury, v nichž se koncový vliv či příjem prospěchu sbíhá u konkrétního člověka o několik „pater“ výše.

Povinnost evidující osoby zjišťovat svého skutečného majitele

Primární povinnost zjistit a zapsat svého skutečného majitele jde dle § 9 ZESM za evidující osobou, tedy za tou společností, o jejíhož skutečného majitele se jedná. Odpovědnost za splnění povinnosti přitom standardně nesou členové jejího statutárního orgánu (jednatelé, členové představenstva), kteří ve smyslu

§ 5 odst. 1 ZESM musejí vynaložit „veškeré úsilí, které po nich lze rozumně požadovat“. Jednatelé tak mohou být na pochybách, jaká míra aktivity (a mnohdy asertivity) se od nich očekává, aby své povinnosti dostáli.

Odpověď nám dává jednak opět důvodová zpráva, jednak i starší judikatura týkající se získávání informací pro účely sestavení zprávy o vztazích. Jednatelé evidující osoby by jistě měli projít dostupné internetové zdroje, jako jsou zahraniční obchodní rejstříky (třeba i placené) a výroční zprávy společností postavených výše ve skupině. Rovněž by měli využít svých kontaktů ve skupině, upozornit je na povinnost součinnosti dle § 10 ZESM, vznést na ně příslušné dotazy a případně je jednou či dvakrát zaurgovat. Nicméně není třeba zahajovat „rozsáhlou investigativní činnost“, najímat soukromé detektivy apod.

Teprve bude-li tato snaha neúspěšná, lze do evidence zapsat náhradní skutečné majitele, kterými jsou členové statutárního orgánu a případně i jim podřízení manažeři (v obou případech jen ti, kteří zastávají exekutivní pozice). Evidující osoba si však touto fikcí nesmí usnadňovat práci; výše popsání úsilí ke zjištění skutečného majitele vyvinout musí a § 8 ZESM jí ukládá povinnost zaznamenat a uchovat kroky, které v tomto ohledu učinila.

Evidence skutečných majitelů: zápis a publicita údajů

Jakmile si společnost udělá jasno v tom, koho bude jakožto skutečného majitele zapisovat, bude mít několik možností, jak zápis provést. Návrhy na zápis budou vyřizovat stejně jako doposud rejstříkové soudy, ale vedle nich (nově bez omezení) i notáři. Související legislativa je v polovině února 2021 stále v přípravě, ale záměrem zákonodárce je učinit registraci prostřednictvím notáře výrazně levnější, a směřovat tak evidující osoby k notářům. Třetí možností je automatický průpis, který nevyžaduje aktivitu na straně evidující osoby a bude relevantní a vítaný především u společností s jednoduchou a transparentní vlastnickou strukturou, která bude seznatelná z obchodního rejstříku.

Za zmínku stojí, že do evidence se budou zapisovat některé nové údaje, zejména struktura vztahů. Tu je možné (nepovinně) zapsat už v současné době, avšak mnoho společností tak neučinilo. Tyto společnosti, byť svou registrační povinnost dle stávající úpravy splnily, budou muset údaje zapsané do evidence skutečných majitelů doplnit. Další novinkou je skutečnost, že část údajů zapisovaných do evidence bude veřejně přístupná. Přestože rozsah údajů o skutečném majiteli, které budou dostupné obecné veřejnosti, je relativně omezený (vidět nebude mj. přesné datum narození, adresa bydliště ani popis struktury vztahů vedoucí ke skutečnému majiteli), i tak může být mnoho skutečných majitelů nepřijemně překvapených, když se jim před několika lety dostávalo ujištění, že evidence bude neveřejná.

Sankce

Patrně největší změnou, kterou nová legislativa přináší, jsou ovšem sankce za nesplnění povinností. Ty budou od 1. června letošního roku v souladu s požadavky směrnice již vsutku „účinné a odrazující“ a jejich zmapování by vyžadovalo výrazně širší prostor, než nabízí tento článek. Vedle obvyklých veřejnoprávních sankcí (zejména v podobě pokuty až do výše 500 000 Kč) zákon zakotvuje nepřijemné soukromoprávní sankce, a to jednak pozastavení hlasovacích práv na valné hromadě (resp. při rozhodování jediného společníka), jednak pozastavení práva na výplatu podílu na prospěchu. Společnosti, které svou povinnost při zjišťování a registraci skutečného majitele nesplní, budou v nejistotě, zda rozhodnutí jejich valné hromady či jediného společníka nebudou napadena pro neplatnost a zda nebude zpochybněna správnost výplaty zisku či jiných vlastních zdrojů.

Konečně považujeme za důležité upozornit na nové pravidlo zakotvené v § 52 ZESM, podle něhož práva a povinnosti z právního jednání zastírajícího osobu skutečného majitele nelze vymáhat. Cílem tohoto ustanovení je, aby se reálný skutečný majitel nemohl skrýt za nastrčené osoby, typicky profesionální poskytovatele „nominee“ služeb. Zákon výslovně upřesňuje, že tato nevymahatelnost se prosadí bez ohledu na to, kterým právním řádem se takové právní jednání řídí. Skuteční majitelé, kteří mají eminentní zájem zůstat v anonymitě, budou mít o to složitější pozici.

Závěrečné doporučení

Společnosti s jednoduchou a přehlednou vlastnickou strukturou (typicky s jediným společníkem, který je českou fyzickou osobou) se dočkají zjednodušení v podobě automatického průpisu údajů z obchodního rejstříku. Naopak na pozoru se budou muset mít společnosti, které jsou součástí širších uskupení, a obzvláště ty, jejichž struktura sahá do zahraničních jurisdikcí. U nich bude nutné skutečného majitele aktivně zjistit a zapsat, přičemž nesplnění této povinnosti může mít nepřijemné následky.

Ty evidující osoby, které byly před dvěma lety pilné a své povinnosti splnily včas již dle stávající úpravy, dostanou pro splnění požadavků nového zákona 6 měsíců k dobru, tj. budou muset uvést údaje zapsané v evidenci do souladu s novým zákonem do 1. prosince 2021. Ostatní budou muset své povinnosti splnit bez zbytečného odkladu po účinnosti nového zákona. Tento požadavek získává na naléhavosti už jen tím, že v červnu pořádá mnoho společností valné hromady; bylo by nešťastné se muset zabývat otázkou, zda někteří významní akcionáři mohou, či nemohou vykonávat svá hlasovací práva.

Pokud vás toto téma zajímá, [registrujte se](#) na náš webcast „**Pravidelná diskuze nad aktuálními tématy – Daně a právo v naší každodenní praxi**“, kde se budeme této problematice blíže věnovat.

Ondřej Chovanec
ochovanec@deloittece.com

Jednodušší online identifikace, nové povinné osoby nebo tvrdší sankce. Jaké novinky přinesla novela AML zákona?

Digitální technologie se těší rostoucí popularitě, přichází s nimi však ruku v ruce i nové formy kriminality, mimo jiné i v oblasti praní špinavých peněz. Boj s touto nelegální praktikou je stále náročnější, což reflektuje neustále rozšiřování právní úpravy na evropské i české úrovni. Začátkem roku 2021 vešla v účinnost novela AML zákona, která upravuje například nové povinnosti, ale i nové technologické možnosti v otázce online on-boardingu klienta, mění některé podmínky provádění kontroly klienta a přináší výrazně tvrdší sankce pro případ porušení AML zákona. Jak konkrétně se tyto změny projeví a co dalšího novela AML zákona přináší? O tom jsme si v naší panelové diskusi povídali se zástupci z Finančního analytického úřadu.

Novela zákona č. 253/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů (AML zákon) s sebou přinesla celou řadu důležitých novinek. Množství z nich však zároveň není pro povinné osoby velkým překvapením, neboť vychází z již známých trendů. Příkladem může být například okruh povinných osob, který novela rozšířila: „Do současné doby jsme měli nastaven okruh povinných osob poměrně široce a pokrývající všechna rizika, takže nově zařazené okruhy nejsou z našeho pohledu nijak významně rizikové. Je to zkrátka doplnění portfolia,“ popisuje situaci Jiří Hylmar, zástupce ředitele Finančního analytického úřadu (FAÚ) a ředitel analytického odboru FAÚ.

Nové povinné osoby podle AML zákona

Patří mezi ně například:

- Subjekty působící v oblasti real estate
  - Zprostředkovatel podle zákona o realitním zprostředkování
  - Při zprostředkovávání nájmu, podnájmu nebo pachtu musí být překročena hranice 10 tisíc eur
- Dražebník při dražbě nemovité věci
- Zprostředkovatel obchodu s uměleckými díly apod. (hranice 10 tisíc eur)
- Poskytovatelé služeb spojených s virtuálním aktivem (nová definice)

Více informací o dopadech novely AML zákona na osoby působící v real estate si můžete [přečíst v našem článku](#).

Online on-boarding klienta a posun v době digitální

Online on-boarding klienta je další oblastí, které se AML zákon věnuje po vzoru již existujících trendů. „Novela změnila některé parametry souvisejících procesů a posunula online identifikaci zase o kousek dále. V dnešní době to často bývá jediný způsob,

který je proveditelný a který můžeme v pandemické realitě využívat,“ říká Jan Procházka, partner a advokát v týmu zaměřeném na bankovníctví a finance z Deloitte Legal.

Trendy v oblasti online identifikace

„Řešení ve světě je poměrně různorodé, což vede k poměrně výrazným rozdílům v implementacích a což je možná také jeden z důvodů, proč se omezuje přebírání online identifikací. Nicméně trendy, které vidím, jsou například strojní zpracování obrazu, například dokladů nebo videa, a bezpečnostní prvky s tím spojené, různá státní a polostátní schémata digitální identit, nová informační rozhraní mezi entitami, které si předávají informace, a další.“

Vladimír Cupal, AML a compliance expert ve forenzním týmu Deloitte Advisory

Co se týká konkrétních změn v zákoně, ty se týkají zejména takzvaného penny transferu, tedy procesu zakládání účtu, v rámci kterého klient zasílá kopii dvou dokladů, prokáže existenci platebního účtu vedeného na své jméno a je provedena ověřovací platba z uvedeného účtu. Novinkou je např. možnost, aby klient v některých případech nemusel posílat kopii druhého (podpůrného) dokladu, ale bude stačit pouze jeden doklad. Novela také jasně stanovuje směr penny transferu – první (ověřovací) platba bude muset být provedena samotným klientem. Mezi další novinky patří například možnost využití nových platebních služeb AIS (informování o platebním účtu) a PIS (iniciace plateb), přičemž novela počítá také se [zavedením BankID](#) (bankovní identity).

Přístup finančních institucí k zavádění online řešení

„Ohledně zavádění online řešení jsme v praxi zachytili, že risk-based approach přístup (tj. přístup založený na míře rizika) je zcela běžný. V určitých segmentech, u určitých klientů a produktů se tímto směrem některé finanční instituce vydávají, což je pravděpodobně reakce na skupinová řešení, která přichází ze zahraničí.“

Alexander Nagy, partner ve forenzním týmu Deloitte Advisory

Vedle online identifikace řeší novela také otázku převzetí identifikace klienta. V tomto směru přináší zejména zpřísnění pravidel ohledně prvotní identifikace, způsobu jejího provedení, souvislostí vzniku apod. „Co se týká převzetí, myslím si, že zákonodárce vystihl, co tam bylo za problémy. To znamená, že první identifikace musí být provedena v souvislosti se vznikem obchodního vztahu; (poskytovatel služby) už musí klienta nějakým způsobem znát a není možné nechat si jej identifikovat narychlo,“ popisuje novinky v zákoně Michaela Hladká, zástupkyně ředitele analytického odboru FAÚ.

Video-identifikace: Budoucnost online on-boardingu?

Ačkoliv identifikace formou videa český AML zákon zatím nezná a nedovoluje, mezi klienty je o tuto cestu velký zájem. Implementovat potřebné nástroje však může být v současné době náročné, a to především po technické a bezpečnostní stránce. Inspiraci lze hledat v zahraničí – v některých státech lze za využití patřičných moderních technologií a bezpečného softwarového řešení video-identifikace realizovat již dnes, a tedy je nejspíše jen otázka času, než se i v České republice vytvoří právní a technologické prostředí umožňující video-identifikaci klienta.

V souvislosti s rozšiřováním povinností dochází také k rozšíření tzv. zesílené identifikace a kontroly klienta, která se týká zejména subjektů z rizikových třetích zemí nebo politicky exponovaných osob.

Vysoké sankce jako akcelerační změny?

Významná změna se týká také oznamování podezřelého obchodu. Novela totiž vypustila povinnou lhůtu 5 dnů k nahlášení podezřelé aktivity Finančnímu analytickému úřadu a místo toho zavádí v případě podezření povinnost jednat „bez zbytečného odkladu“. Toto pojetí je však značně neurčité a může ve stávající formulaci přinést v budoucnu řadu nejasností či problémů. Zvláště důležité proto bude, aby tento princip respektovaly a důsledně dodržovaly všechny subjekty, na které se povinnost oznamovat podezřelé obchody vztahuje.

Pokud FAÚ najde u kontrolovaného subjektu pochybení, vedle samotné nápravy problémového stavu přijdou (zejména v případě zásadního systémového pochybení) na řadu finanční sankce. Podle Michaely Hladké je tato reforma správního trestání

jedním z nejdůležitějších aspektů celé novely. Výše finančních sankcí, které lze nově uložit, je totiž mnohonásobně vyšší – zatímco v minulosti horní hranice pokut dosahovaly částky 10 milionů, s novelou je možné uložit pokutu až do výše 130 milionů, případně i více, např. podle čistého ročního obrátu nebo výše neoprávněné získaného prospěchu.

Vývoj sankcí v oblasti AML

„Trend v pokutách a sankcích od regulátora celosvětově stoupá od roku 2002 a 2003, kdy šlo o v porovnání o velmi malé částky. V roce 2014 sankce poprvé celosvětově překročily 10 miliard USD. Trend potom i nadále stoupá do roku 2019 a 2020, kdy takových případů bylo celosvětově kolem 50 a částky se pohybovaly také kolem 10 miliard USD“. Sankce, které novela ukládá, by však měly být využity až jako poslední možnost nápravy.

Pavel Volhejn, AML a compliance expert ve forenzním týmu Deloitte Advisory

Jan Procházka
jprochazka@deloittece.com

Alexander Nagy
alnagy@deloittece.com

Vladimír Cupal
vcupal@deloittece.com

Pavel Volhejn
pvolhejn@deloittece.com

Díky novele vodního zákona bude Česko moct lépe reagovat na stále častější sucha

V oblasti regulace nakládání s vodou došlo koncem roku 2020 k několika zásadním změnám. Na národní úrovni byla schválena tzv. suchá novela vodního zákona, která mimo jiné reaguje na stále intenzivnější sucha a zavádí způsoby jak na sucha reagovat. Do Poslanecké sněmovny se pak dostal návrh ústavního zákona o ochraně vody a vodních zdrojů, který by měl povýšit ochranu vod na novou úroveň. Na evropské úrovni pak byla schválena nová směrnice o jakosti vody určené k lidské spotřebě, která zvyšuje požadavky na kvalitu vody, kontrolní mechanismy států a přístup k pitné vodě.

Koncepční řešení sucha v České republice

Před Vánoci 2020 vyšla po dlouhých projednáváních ve [Sbírce zákonů pod č. 544](#) tzv. suchá novela vodního zákona. Reaguje na problémy sucha a dopady souvisejícího nedostatku vody zavedením plánů pro sucha jako koncepčně operativních, a tudíž předvídatelných dokumentů, podle nichž budou postupovat zejména komise pro sucha v daných oblastech při řešení stavů nedostatku vody. Novela do zákona uvádí také priority využívání vody při suchu, kdy na prvních místech je zajištění funkčnosti kritické infrastruktury a dalších provozů poskytujících nezbytné služby a zásobování obyvatelstva pitnou vodou.

Novela rovněž řeší některé praktické aplikační problémy. Mezi jinými stanoví například pravidla řešení odpadních a srážkových vod, ruší povinnosti způsobující zbytečnou zátěž podnikatelům (zejména ruší povinnost čistit a platit za odpadní vody z odlehčovací komory čistíren odpadních vod) a zavádí oprávnění provozovatelů odstraňovat stromy ohrožující bezpečné a plynulé provozování vodovodů a kanalizací. Na straně druhé zavádí pro odběry povrchových a podzemních vod novou hranici pro měření z původních 6000 m³ ročně, resp. 500 m³ měsíčně na 1000 m³ ročně, resp. 100 m³ měsíčně.

Nová pravidla pro vodu k lidské spotřebě – kvalita, kontrola a přístup k vodě

Koncem roku 2020 byla schválena nová [směrnice o jakosti vody určené k lidské spotřebě](#). Platí od ledna tohoto roku a členské státy mají dva roky na její transpozici. Jaké novinky přináší? Zejména se zpřísňují standardy kvality vody nad doporučení WHO, posilují se požadavky na monitoring jakosti vod a klade se důraz na preventivní opatření, a to díky opatřením na posuzování a řízení rizik celého vodního cyklu od zdroje až po spotřebu.

Nezapomnělo se ani na nově se objevující znečišťující látky – endokrinní disruptory, léčivé přípravky a mikroplasty. Ty budou nově sledovány, aby mohla být včas přijata potřebná opatření. Nové regulace se týkají i materiálů, které přichází do kontaktu s vodou. Ty budou muset splňovat stanovené hygienické standardy, aby se zajistila potřebná kvalita dodávané vody.

Větší důraz klade směrnice na informování veřejnosti, jelikož státy musí zajistit, aby občané měli k dispozici příslušné informace o dodávkách vody. Samostatnou kapitolou je potom podpora přístupu k vodě určené k lidské spotřebě. Členské státy budou muset přijmout opatření k zajištění přístupu k pitné vodě zejména u zranitelných a marginalizovaných skupin. Země budou muset rovněž podporovat opatření, která umožní použití kohoutkové vody ve veřejných prostorách, ve veřejných budovách, zdarma v restauracích apod.

Ústavní ochrana vody?

V Poslanecké sněmovně je v projednávání [návrh ústavního zákona o ochraně vody a vodních zdrojů](#). Jedná se o jedinou složku životního prostředí, které se dostává pozornosti zvláštním ústavním zákonem. Návrh směřuje k posílení veřejného zájmu na ochraně vody a zásobování obyvatelstva pitnou vodou. Tyto veřejné zájmy by měly mít přednost před ostatními zájmy. Návrh v této souvislosti dále zakotvuje právo, aby měl každý přístup ke kvalitní pitné vodě v místě trvalého bydliště.

Významnou a koncepční změnou je, že výstavbu vodních děl jako vodních zdrojů určených k hromadnému zásobování obyvatel pitnou vodou zabezpečují výhradně stát, územní samosprávné celky nebo právnické osoby, které jsou státem nebo územními samosprávnými celky ovládané. Rovněž ústavní zákon stanoví, že strategickou vodohospodářskou infrastrukturu pro veřejnou potřebu ve vlastnictví zmíněných subjektů nelze zcizit ve prospěch jiných osob.

Práva a povinnosti z ústavního zákona se budou samozřejmě uplatňovat v mezích zákonů vydaných k jeho provedení, i přesto lze ale konstatovat, že dopady na obor vodního hospodářství mohou být výrazné.

Zdeněk Horáček
zhoracek@deloittece.com

Jaká je budoucnost českého arbitrážního řízení? Nejvyšší soud se vyjádřil k otázce nezávislosti a neustrannosti rozhodců

Navzdory koronavirové krizi se svět práva neustále vyvíjí a jinak je tomu i v oblasti řešení sporů. Kupříkladu Nejvyšší soud vydal v poslední době celou řadu významných rozhodnutí, která se mimo jiné týkají rozhodčího řízení, vícestranných zápočtů, soudních poplatků či obecné prevenční povinnosti. Zajímavou novinkou je také úprava předpisů Burzovního rozhodčího soudu, jejímž cílem je zvýšit povědomí o této instituci. Těmto a dalším aktuálním tématům z oblasti řešení sporů se věnujeme v našem Dispute Resolution zpravodaji.

Nenechte si uniknout žádnou důležitou novinku z oblasti řešení sporů a [zaregistrujte se k odběru našeho Dispute Resolution zpravodaje!](#)

Legislativa a judikatura

Nejvyšší soud: 31 Cdo 684/2020 (Započtení nejistých a neurčitých pohledávek)

Za nejistou či neurčitou nelze pohledávku považovat pouze proto, že ji dlužník neuznává (odmítá uhradit) nebo že je sporná (nejednoznačná) její právní kvalifikace; musí zde být objektivní nejistota, zda pohledávka vznikla a z jakého důvodu, popř. zda je splatná, kdo je jejím věřitelem či dlužníkem, jaká je její výše apod. Vychází-li obě pohledávky (aktivní i pasivní) ze stejného právního vztahu (založeného např. stejnou smlouvou uzavřenou mezi stranami), nelze přehlížet, že proti právu věřitele pasivní pohledávky na její uhrazení zde stojí právo dlužníka (a věřitele aktivní pohledávky) na to, aby dříve, než bude nucen uhradit svůj dluh (plnit na pasivní pohledávku), byly spravedlivě posouzeny i širší souvislosti, za kterých vznikl (okolnosti celého vztahu).

Vznikne-li z téhož vztahu více vzájemných pohledávek, odpovídá zpravidla rozumnému (spravedlivému) uspořádání poměrů mezi stranami, aby tyto pohledávky byly vzájemně započitatelné. Byla-li aktivní pohledávka v okamžiku jejího započtení „nejistá a neurčitá“ a je-li započtení z tohoto důvodu neplatné, nic nebrání dlužníku pasivní pohledávky (věřiteli aktivní pohledávky), aby – změnil-li se okolnosti a dojde-li v mezidobí k „vyjasnění“ jeho (aktivní) pohledávky – započtel svoji (aktivní) pohledávku opětovně.

Nejvyšší soud: 29 ICdo 128/2018 (Rozhodná úprava u vícestranných zápočtů)

Tzv. „vícestranný zápočet“ nebo „kruhový zápočet“ má při absenci „vzájemně započitatelného (stejnorodého) plnění“ mezi jednotlivými dvojicemi věřitelů povahu dohody o zrušení nesplněného závazku (dluhu).

Pro odpověď na otázku, zda dohoda o zrušení nesplněného závazku (dluhu) uzavřená v době od 1. ledna 2014 se řídí ustanovením § 572 odst. 2 a 3 starého občanského zákoníku, nebo (již) ustanovením § 1981 OZ, je přitom podle § 3028 odst. 3 věty první OZ rozhodné, jakou právní úpravou se řídí závazkový právní poměr, z něhož vznikl ten který neuspokojený závazek (dluh), jež taková dohoda ruší.

Nejvyšší soud: 30 Cdo 2095/2020 (Lhůta k uhrazení soudního poplatku)

Lhůta k zaplacení soudního poplatku na základě výzvy soudu je lhůtou procesní a takto jí lze i uplatňovat. Nelze tak přikročit k zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku, jestliže v poslední den lhůty k jeho úhradě poplatník prostřednictvím držitele poštovní licence požádal o prodloužení lhůty k uhrazení soudního poplatku, aniž by soud o takové žádosti rozhodl.

Nejvyšší soud: 23 Cdo 1619/2019 (Náhrada újmy způsobené předběžným opatřením)

Za situace, kdy došlo sice k zániku předběžného opatření tím, že nebylo návrhu ve věci samé vyhověno, avšak na základě řízení o mimořádném opravném prostředku bylo rozhodnutí ve věci samé později zrušeno, přičemž podle výsledku (dalšího) řízení ve věci samé byl navrhovatel předběžného opatření z procesního hlediska v řízení ve věci samé úspěšný, nemůže být žaloba podle § 77a odst. 1 o. s. ř. na náhradu škody či jiné újmy vzniklé předběžným opatřením proti takovému navrhovateli úspěšná.

Nejvyšší soud: 25 Cdo 3536/2018 (Splnění povinnosti tvrzení odkazem na znalecké posudky)

Odkazem na znalecké posudky žalobkyně splnily řádně svoji povinnost tvrzení. Nelze připustit, že znalecký posudek představuje pouze důkazní prostředek sloužící k prokázání tvrzených skutečností a nelze jím nahrazovat žalobní tvrzení. Uvedený postup totiž ustálená judikatura výslovně připouští. Otázka přezkoumatelnosti a správnosti znaleckých posudků (např. použitím správné metodiky a jejího řádného provedení) a jiných odborných vyjádření je již otázkou hodnocení důkazů, která se týká procesu dokazování a unesení důkazního břemene. Zpochybněním závěrů znaleckého posudku na základě revizního znaleckého zkoumání nelze zpětně zpochybnit existenci skutkových tvrzení z něj vyplývajících.

Nejvyšší soud: 25 Cdo 3510/2019 (Subsidiarita aplikace ustanovení o obecné prevenční povinnosti)

Ustanovení 2900 OZ ukládá povinnost každému postupovat vzhledem ke konkrétním okolnostem tak, aby nezavdal (aktivně) příčinu ke vzniku škody. Zvláštní podmínky, za nichž vznikne

subjektu povinnost k náhradě škody způsobené jeho omisivním jednáním (nekonáním), pak stanoví § 2901 OZ. Požadovat po osobě, aby zakročila na ochranu jiného, ačkoli se na kauzálním procesu vedoucím ke vzniku škody nijak nepodílela, je možno pouze ve specifických a zvláště odůvodněných případech. Obecná prevenční povinnost není bezbřehá, nýbrž zahrnuje jen taková opatření, která lze vzhledem ke konkrétní situaci rozumně požadovat. I nadále však platí, že náhrada škody způsobené porušením prevenční povinnosti přichází v úvahu, jen není-li konkrétní právní úprava vztahující se na jednání, jehož protiprávnost se posuzuje.

Ze světa arbitráží

Návrat soukromých arbitrážních center do českého rozhodčího řízení?

Členové litigačního týmu Deloitte Legal, Tomasz Heczko a Kateřina Palkovská, v [článku pro E-pravo](#) upozorňují na novinky v judikatuře Nejvyššího soudu, které mohou výrazně ovlivnit další směřování českého rozhodčího řízení. V obou komentovaných rozhodnutích se Nejvyšší soud vyjádřil k otázce nezávislosti a nestrannosti rozhodců a zároveň se postavil na stranu ochrany autonomie vůle stran uzavírajících rozhodčí smlouvu. V podmínkách rozhodčích smluv dle (nového) občanského zákoníku tak rozhodčí smlouvy určující za tzv. appointing authorities soukromá arbitrážní centra (právnícké osoby) nemohou být již považovány za a priori neplatné.

Distanční jednání před RS HKAK

Dne 30. 10. 2020 publikoval Rozhodčí soud v Obchodním věstníku novelizaci řádu, která umožňuje vést v rozhodčím řízení ústní jednání distanční formou. Za tím účelem byly připraveny i interní příručky pro rozhodce, které ulehčí rozhodcům a stranám postup v řízení i v době nouzových opatření. Obě novelizace jsou k nalezení na stránkách Rozhodčího soudu v sekci Řády.

Burzovní rozhodčí soud nabírá druhý dech?

Burzovní rozhodčí soud upravil vlastní předpisy, které byly nově publikovány v obchodním věstníku. Do [seznamu rozhodců](#) tohoto soudu byla také nově zapsána řada zvučných jmen z některých mezinárodních kanceláří působících v ČR. Cílem iniciativy je rozšíření působnosti a povědomí o této alternativě vůči standardnímu

řešení před RS HKAK, ale zejména pak vůči renomovaným, zato však nákladnějším zahraničním arbitrážím. Původně byl Burzovní rozhodčí soud zřízen zejména za účelem rozhodování sporů vzešlých z burzovního obchodování. Připravuje se však novela zákona o podnikání na kapitálovém trhu, která by působnost Burzovního soudu výrazně rozšířila a umožnila mu stát se plnohodnotnou konkurencí v české i mezinárodní arbitráži.

Novinky z týmu Deloitte Legal

Deloitte Dispute Resolution Group: Díky spolupráci litigačního týmu Deloitte Legal s dalšími odborníky Deloitte vzniká multidisciplinárně zaměřená skupina pro oblast řešení sporů

Nejen díky dřívější úspěšné spolupráci na společných projektech se litigační tým Deloitte Legal rozhodl dále posilovat vzájemné vztahy se specialisty Deloitte z jiných oborů, jako jsou forenzní služby, oceňování a modelování. Vytvoření stálé pracovní skupiny odlišně zaměřených odborníků působících v oblasti řešení sporů (advokátů, valuátorů, forenzních vyšetřovatelů a dalších) rozvíjí schopnost Deloitte poskytovat klientům komplexní řešení v těžkých případech a přináší novou kvalitu. Deloitte Dispute Resolution Group poskytuje klientům v rámci svých služeb vše od investigativního zjišťování skutečností a moderní analýzy dat přes oceňování a kalkulaci škod a jiných parametrů až po samotné právní zastoupení ve sporech před soudy či rozhodci.

Petr Syrovátka
psyrovatko@deloittece.com

Tomasz Heczko
theczko@deloittece.com

David Sýkora
dsykora@deloittece.com

Kontakty

Máte-li zájem o další informace ohledně služeb poskytovaných společností Deloitte v České republice, obraťte se prosím na odborníky z právního oddělení:

Deloitte Legal s.r.o.
Churchill I
Italská 2581/67
120 00 Praha 2 – Vinohrady
Česká republika

Tel.: +420 246 042 100
www.deloittelegal.cz
[Přihlaste se k odběru dReportu a jiných newsletterů.](#)

Deloitte.

Deloitte označuje jednu či více společností Deloitte Touche Tohmatsu Limited („DTTL“), globální síť jejích členských firem a jejich spřízněných subjektů. Společnost DTTL (rovněž označovaná jako „Deloitte Global“) a každá z jejích členských firem představuje samostatný a nezávislý právní subjekt. Společnost DTTL služby klientům neposkytuje. Více informací je uvedeno na adrese www.deloitte.com/about.

Společnost Deloitte je předním globálním poskytovatelem služeb v oblasti auditu a assurance, podnikového poradenství, finančního poradenství, poradenství v oblasti rizik a daní a souvisejících služeb. Naše síť členských firem ve více než 150 zemích a teritoriích poskytuje služby čtyřem z pěti společností figurujících v žebříčku Fortune Global 500®. Chcete-li se dozvědět více o způsobu, jakým zhruba 264 000 odborníků dělá to, co má pro klienty smysl, navštivte www.deloitte.com.

Tato publikace obsahuje pouze obecné informace a společnost Deloitte Touche Tohmatsu Limited ani žádná z jejích členských firem či jejich spřízněných podniků (souhrnně „síť společností Deloitte“) jejím prostřednictvím neposkytuje odborné rady a služby. Přijetí jakéhokoliv rozhodnutí či jednání, které může mít dopad na Vaše finance či podnik, byste měli konzultovat s kvalifikovaným odborným poradcem. Žádný subjekt v rámci sítě společností Deloitte nenes odpovědnost za ztráty vzniklé jakýmkoli osobám v důsledku použití této komunikace.